

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Izbruh vojne neizogiben:

Zbiranje vojaških sil na Daljnem vzhodu

Večji spopadi med Kitajci in Japonci se pričakujejo že po par tednih, dokler ne bodo zbrali na obeh straneh dovolj vojaštva

Tokio, 6. avgusta. o. Vsi japonski poročevalci na Kitajskem so sedaj prepričani, da bo že v doglednem času izbruhnila prava vojna med Japonci in Kitajci, vsekakor pa bo preteklo še nekaj tednov, dokler ne bosta oba tabora zbrala v uredu svojih sil.

Med tem japonski vojaški oddelki se nadalje čistijo teren okrog Pekinga in Tienčina. Kitajski službeni krogi sicer po poročilih japonskih novinarjev še vedno sodo, da pogajanja niso izključena in da je treba počakati še na akcijo, na katero se sedaj pripravljajo japonski poslaniki v Nankingu, Kabogoe, vprašanje pa je, ali bodo Kitajci popustili od svojih zahtev, da se Japonci zopet umaknejo za Veliki zid in priznajo popolno suverenost kitajske države, razdeljene v 18 tradicionalnih pokrajin, ki jim pripadajo tudi obe od Japoncev v zadnjem času zavzeti severovzhodni kitajski deželi.

Večji oddelki kitajske vojske so se med tem zbrali v Šansiju, jugozapadno od Tienčina. Ti oddelki bodo sedaj skušali preprečiti zbiranje japonske vojske jugozapadno od tega mesta. Japonska izvidniška letala so ugotovila, da se večji oddelki kitajske vojske zbirajo tudi vzdolž železniške proge Peking—Hsijung. Očitno po poizkusu ta del kitajske vojske obremenjuje severno armado, ki prodira iz Kalgana proti jugu, ponovno zavzeti Peking. Večji oddelki japonske vojske so že odrinili proti Tungtau, kjer so zavzeli važne strateške točke.

Panika v Šanghaju

Šanghaj, 6. avgusta. br. Včeraj so se razširile vesti, da nameravajo Japonci znova napasti Šanghaj. V mestu je nastala panika in je na tisoče Kitajcev pričelo bežati iz kitajskega dela mesta Čapaj ter se

vernih predelov mednarodne naselbine v posamezne inozemske koncesije, razburjenje pa se je kmalu podelilo. Oblasti so izdale posebne proglase, v katerih mire prebivalstvo, češ, da se za sedaj ni bati nikake japonske invazije v Šanghaju.

Ruska pomoč Kitajcem

Pariz, 6. avgusta. d. »Paris Midic« poroča iz Rige, da ruski maršal Blücher nikakor ni prišel v nemilost, temveč je bil nasprotno poslan za važno nalogo na Daljni vzhod. Dne 22. julija je prišel v Ulan Bator glavno mesto mongolske republike, kjer se je sestel z zastopniki tamošnje vlade. Maršal Blücher ima nalogo, da organizira kitajski odpor proti Japonci ter sklene z maršalom Čangkajskom vojaško in trgovinsko pogodbo, na podlagi katere bi Rusija oborožila kitajsko severno vojsko in opremila z municijo, tanki in topovi.

Nadalje bodo z vso naglico poslali na Kitajsko 730 dijakov kitajske komunistične delavske univerze za Daljni vzhod v Moskvi ter jih uvrstili v kitajsko severno vojsko kot politične emisarje. Maršal Blücher, ki uživa popolno zaupanje v Kremliju, ima nalogo, da svoje delo čim prej izvrši. Po isti vesti se v Moskvi bavijo v povečani meri s sporom na Daljnem vzhodu. V raznih tvmnicah so imeli zborovanja, na katerih so zahtevali nujno pomoč za Kitajce.

Italijanska nevtralnost

London, 6. avgusta. o. »Daily Mail« poroča, da je Mussolini prepovedal italijanskim letalskim oficirjem, ki jih je nankiška vlada namestila v kitajski letalski šoli kot instruktorje, sodelovati v borbah proti Japoncem.

Italijansko-japonska trgovinska pogajanja

London, 6. avgusta. br. »Daily Mail« je danes objavil vest iz Šanghaja o trgovinskih pogajanjih med Italijo in Japonci, po kateri bo že v kratkem sklenjena nova italijansko-japonska trgovinska pogodba na osnovi načela o največjih ugodnostih. V ta sporazum bo vključeno tudi gospodarstvo italijanske Vzhodne Afrike. Pogodba bo imela poleg gospodarskega tudi eminenten politični značaj. Italija in Japonci se nameravata sporazumeti o skupni gospodarski borbi proti komunizmu.

Ameriški senat za nevtralnost

Washington, 6. avgusta. br. V ameriškem senatu je bila danes razprava o kitajsko-japonskem sporu. Nekateri senatorji so se glede na zadnje incidente med Japonci in francosko posadko v Tienčinu zavzemali za to, da bi ameriška vlada odločila ameriško vojaštvo iz Kantona in Tienčina ter se izognila morebitnim sličnim incidentom tudi pred vrtni tamkajšnjih ameriških koncesij, ker bi vsekakor neugodno vplivali na odnose med Japonci in Ameriko. Senat se je zavzel za to, da bi Zedinjene države tudi v sporu na Daljnem vzhodu očuvale strogo nevtralnost. Kakor pa zatrjujejo dobro poučeni politični krogi, državno tajništvo za zunanje zadeve nima namena sprejeti te pobude senata. Zato pričakujejo nove borbe med vlado in parlamentom v zadevi ameriškega nevtralnostnega zakona.

oblasti nemških vojnih ladij na Finskem ni mogoče smatrati za osamljen korak, nego za komponento najnovejših akcij za zblizanje obeh držav. Sem spada tudi pristanež finske vlade na zgraditev velikega nemškega letalskega oporišča v severni Finski. Baje naj bi Nemcem to letališče služilo zgoj za izvajanje ribiških koncesij, ki jih je Finska dala Nemčiji, dejansko pa ga je treba smatrati kot oporišče za morebitno nemško vojno akcijo proti Rusiji.

Preosnova angleške vlade?

Pariz, 6. avgusta. o. »Figaro« je danes objavil informacije iz Londona po katerih naj bi se že v kratkem izvršila preosnova angleške vlade. Po njegovem mnenju gre za izpremembo v angleškem zunanjem ministertvu. Eden naj bi prevzel drug resor, zunanjo ministertvo pa lord Retchel, ki mu Chamberlain povsem zaupa in ki velja za najodličnejšo osebnost v Angliji. Te vesti za sedaj še niso bile potrjene in jih tudi ni objavil še noben drug list.

V Ameriki grozi velika železničarska stavka

Newyork, 6. avgusta. AA. Vodstvo strokovne zveze železničarjev je izjavilo, da je 350.000 članov strokovne zveze pristalo na stavko, če delodajalci ne bi sprejeli njihovih pogojev.

Dr. Bukovski na Jadranu

Crikvenica, 6. avgusta. o. Včeraj je prišel semkaj starosta veselovanske sokolske zveze dr. Stanislav Bukovski, ki namerava prebiti svoj oddih na našem Jadranu. Sokolsko društvo v Crikvenici je starostu, ki ga povablja v svoj novi sokolski dom, kjer mu je priredilo izredno lep sprejem. Dr. Bukovski namerava iz Crikvenice odpotovati na Pivtička jezera, od tam pa v Šibenik, Split, Dubrovnik in Sarajevo, odkoder se bo peljal v Beograd. Iz Beograda se bo vrnil v Prago.

Zahteve železniških starupokojencev

Beograd, 6. avgusta. o. Predsednik združenja železniških starupokojencev v Sarajevu, Marković, se je v večjo delegacijo pripeljal v Beograd in izročil predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine, prometnemu in finančnemu ministru spomenico železniških starupokojencev, ki zahtevajo, naj se jim pokojnine izenačijo s pokojninami novopokojencev, odnosno, naj se jim izplačajo v zlatu, ker se morajo namreč po svet-germalinski in drugih pogodbah pokojnine, računane v kronah, izplačevati v zlati valuti. Po sedanjem tednju velja nekdanja zlata krona 15 Din. V prometnem ministertvu so delegaciji železniških starupokojencev izjavili, da se že pripravljajo predlog posebne uredbe, po kateri naj bi se pokojni starupokojenci, sličaj,

Bolezen in vzroki smrti Nj. Sv. patriarha Varnave

Uradna zdravniška poročila o razvoju bolezni in smrti poglavarja pravoslavne cerkve

Beograd, 5. avgusta AA. Ker so se ob smrti patriarha Varnave razširili glasovi, da je smrt Nj. Sv. patriarha posledica zastrupljenja, je upravnik mesta Beograda odredil, da se zbero zdravniške izjave vseh zdravnikov, ki so zdravili Njegovo Svetost in da se na podlagi teh zdravniških sodb ugotovi dejansko stanje in uvede zakoniti postopek.

Z nalogom upravnika mesta Beograda Pov. št. 198 z dne 2. avgusta 1937 se je odredilo, da se zdravnik dr. Aleksander Ignjatovski, dr. Laza Stanojević, dr. Dimitrije Antić, vseučiliški profesorji, in dr. Andra Nikolić, šef živčnega oddelka, dr. Nikolajević, dr. Rudolf Kobal, sanitetni brigadni general, dr. Zdravko Nižetić, šef očesnega oddelka, dr. Aleksander Vukoval, primarij splošne državne bolnišnice in dr. Simeon Popov, ki jih je sam svetni sinod naprosil, da so zdravili pokojnega patriarha Varnavo, takoj pokličejo na upravo mesta in da tu pred oblastjo pisмено izjavijo:

1. Za kakšno boleznijo je bolehal pokojni patriarh Varnava.
2. Kaj je bil vzrok njegove smrti.
3. Ali so ugotovili, da je pokojni patriarh Varnava kdaj imel isto ali podobno bolezen, in ali je zadnja bolezen bila v vzročni zvezi z boleznimi prejšnjih let.
4. Ali je šlo za kakšno zastrupljenje in kakšne vrste, in posebej
 - a) prehranitvenega značaja zaradi pokvarjene hrane, ali
 - b) avtointoksikacija kot posledica strupov v organizmu zaradi obolenosti raznih organov, ali
 - c) je bilo pa namernega značaja.

5. Ako je bilo namerno zastrupljenje, na podlagi česa se to sklepa in s čim in kako se je izvršilo.

6. Ako je obstajal sum kakšnega namernega zastrupljenja, da izjavijo, kakaj niso stvari prijavili pristojni oblasti.

7. Da izjavijo na osnovi poka in značaja bolezni, ali je pokojni patriarh Varnava umrl naravne smrti, ali je pa smrt nastopila kot posledica namernega zastrupljenja.

Gori navedeni zdravniki so dolžni takoj po obvestilu o tem nalogu dati zahtevano izjavo.

Ta nalog upravnika mesta Beograda so sporočili v podpis vsem gori navedenim zdravnikom izveniški Nižetića in Popova, ki se mudita izven Beograda.

Dne 2. avgusta dopoldne so se sestali podpisani zdravniki in so dali upravniku mesta Beograda tole pismono izjavo:

Glede na nalog upravnika mesta Beograda Pov. št. 198 z dne 2. avgusta 1937, si usojamo tole odgovoriti na zadana vprašanja:

- ad 1. Nj. Sv. blagopokojni patriarh Varnava je bolehal za alimentarno zastrupitvijo prebavnih organov z reperijsko na centralni in periferni živčni sistem.
- ad 2. Neposredni vzrok smrti je bilo obojestransko vnetje pljuč in slabo srce.
- ad 3. Ta obolenost ni v neposredni vzročni zvezi z njegovimi prejšnjimi boleznimi, toda glede na to, da je Nj. svetost prejel večkrat bolehal na obolelih organov za prebavo, se more domnevati, da je obstajalo

splošno nagnjenje za trebušna in črevesna obolenja.

ad 4. Zastrupitev je nastopila po prehranitveni poti, iz anamnestičnih podatkov se pa ni moglo sklepati na kakšno namerno zastrupitev in tudi ni bilo suma za to.

ad 5. Odgovor na točko 5. je že v točki 4.

ad 6. Kakor se vidi iz točke 4., ni bilo suma za namerno zastrupitev in zato nismo stvarili prijavili.

ad 7. Odgovor na točko 7. je že vsebovan v prejšnjih točkah.

Beograd, 2. avgusta 1937.

Univ. prof. A. Ignjatovski, l. r., dr. Nikolajević, l. r., prof. Antić, l. r., sanitetni brigadni general dr. Rudolf Kobal, l. r., dr. Laza Stanojević, l. r., univ. prof. dr. Andra Nikolić, l. r. šef živčnega oddelka, dr. Aleksander Vukoval, šef notranjega oddelka, l. r.

Razen tega je na zahtevo prof. Ignjatovskega, ki je zdravil pokojnega patriarha Varnavo, da se prouči in dožene možnost namerne zastrupitve, centralni higieniski zavod, ki mu je prof. Ignjatovski osebno izročil 17. julija izbižvek Nj. Svetosti v količini 50 kubičnih cm, izvrši vse strokovne preglede in analize in navaia v svojem poročilu glede kemijske proučevanja zastran kovinskih strupov, da je bila preiskava kovinskih strupov, ki nastanejo v obliki obojestransko zastrupitve, negativna. Poročilo izključuje tudi prisotnost arzena. V filtratu so po izločitvi žveplovodika preiskali tudi vse ostale kovinske strupe in je rezultat negativen. Za pregled zastran izparljivih strupov se je vzelo 10 kub. cm tekočine. Po destilaciji se je ugotovilo s splošnimi reakcijami formalin.

Z detrakcijo se je ugotovila navzočnost 2.7% formaldehida, kar ustreza 6.75% formalina. Ker je za formalin sredstvo za konzerviranje in hkratu strup, je laboratorij zahteval preko prof. Ignjatovskega te podatke: ali se ga je kaj dodalo za konzerviranje tekočine. Prof. Ignjatovski je izjavil, da je dodal formalin in da ga zmerom v praksi uporablja za ohranitev materiala.

Zaradi biološke preiskave zastran zastrupljenosti izbižvka so v kemijsko-bakteriološkem oddelku centralnega higieniskega zavoda napravili na živalih poskuse in sicer s tekočino izbižvka, ki ga je prof. Ignjatovski dal kemijskemu oddelku. Napravili so tri različne poizkuse z izbižvkom in eno kontrolno preizkušnjo samo z raztopino formalina iste koncentracije, ki je bila dodana izbižvku po poročilu g. Ignjatovskega za ohranitev materiala.

Na podlagi teh proučevanj je bakteriološko-epidemiološki oddelk centralnega higieniskega zavoda dal tole izjavo:

Na temelju gori navedenih izsledkov mislimo, da poslana tekočina Pov. kem. št. 9 z dne 23. julija v stanju, v katerem se je ta dan in pozneje nahajala, ne vsebuje nikakih strupenih elementov, ki bi se mogli dokazati na živalih, v gori navedenih dozh. Dokazan je samo formalin, ki je pred preizkušnjo nalašč dodal tekočini v svrhu konzerviranja.

To so rezultati, do katerih je prišla s svojim dosedanjim proučevanjem uprava mesta Beograda in ki jih daje javnosti na znanje.

Iz uprave mesta Beograda II. št. 3967.

Poljsko-nemško nesoglasje zaradi poljskih manjšin v Nemčiji

Varšava, 6. avgusta. d. Med Varšavo in Berlinom se v teku prizadevanja, da bi se preprečilo nadaljnje poslabšanje odnosa. Med kratkim je obiskal nemški poslanik Moltke zunanega ministra Becka ter mu predlagal direktne razgovore o manjšinskih zadevah in o ukinitvi gonje po čsopisih. Predsednik zveze poljskih bojevnikov, general Gorecki, ki se je udeležil mednarodnega kongresa bivših bojevnikov v Berlinu, se je sedaj vrnil v Varšavo. Imel je take zaupno nalogo, da se pogaja v Berlinu o usodi poljskih manjšin v Nem-

čiji. General Gorecki, ki je imel že ponovno važne funkcije v poljski vladi, je imel razgovore z nemškim ministrom za gospodarstvo dr. Schachtom in vojnim ministrom Blombergom, vendar pa so v Varšavi razočarani, ker ga ni sprejel Hitler, kakor so prvotno pričakovali in ker se je moral general zadovoljiti samo s podpisom v kancelarjevo knjigo obiskovalcev. Dejstvo, da Hitler ni sprejel, tokratno v Varšavi v tem smislu, da Hitler ni pripravljen spuščati se v razpravo o manjšinskih vprašanjih.

Nova organizacija rudarske proizvodnje v Nemčiji

Berlin, 6. avgusta. b. Narodno socialistična gospodarska revija »Die deutsche Volkswirtschaft« objavlja napol uradni komentar k ustanovitvi »Göringove akcijske družbe za izkoriščanje rudnikov«, v katerem svari pred pretiranim optimizmom, ki ga kaže del nemškega časopisa, češ, da je s tem v Nemčiji rešeno vprašanje železa in drugih rud. ker je tako tolmačenje nerealno in spada v svet fabule. Novo podjetje bo moralo najprej izvršiti velike naprave, ki bodo zahtevale ogromne količine surovin. Preden bodo doseženi dojemljivi uspehi, bo treba prehoditi še zelo dolgo pot. Razen tega povečana rudarska proizvodnja ne bo mogla kriti vse domače potrebe.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Neurath pride v Avstrijo

Dunaj, 6. avgusta w. Kakor javlja »Neuigkeits-Weltblatt«, bo nemški zunanji minister Neurath prihodnji teden odpotoval na svoje posestvo ob vzhodni Arberga, kjer je že več časa njegova soproga.

Kanya pojde na dopust v Avstrijo

Budimpešta, 6. avgusta. b. Madžarski zunanji minister Kanya, ki navadno prebije svoj letni dopust ob Blatnem jezeru, bo lotot v družbi svojega kabinetnega šefa grofa Stefana Csakyja odpotoval v Avstrijo, kjer se že mudi tudi madžarski ministri predsednik Daranyi.

Curib, 6. avgusta. Beograd 10. Pariz 16.3275, London 21.685, New York 435.375, Bruselj 73.30, Milan 22.925, Amsterdam 340.10, Berlin 175.45, Dunaj 81.50, Praga 16.25, Varšava 16.25, Moskva 16.25.

Sestanek španskih monarhistov

Konferenca pri bivšem kralju Alfonzu XIII. v Lausanni o vzpostavitvi španske monarhije

Lausanne, 6. avgusta. o. Tu se mudi bivši španski kralj Alfonz XIII. Okrog njega se je v zadnjih dneh zbralo več število španskih monarhistov, ki so se pripeljali v Lausanne iz Italije, Francije in Anglije. Splošno se širijo vesti, da bodo te dni prišli v Lausanne tudi zastopniki generala Francisa de bismim ministrom Gilom Roblesom na čelu. V Lausanni naj bi bila zaključna pogajanja za obnovo španske monarhije in vrnitev kralja Alfonza v Španijo.

Republikanska ofenziva na severu

Bilbao, 6. avgusta. AA. Vladne čete so ponovno napadle nacionalistične postojanje pri Cuervi. Pri napadu je sodelovalo okoli 3.000 asturskih prostovoljcev. Napad se je delno posrešil. V glavnem mu je cilj zavzetje odseka, ki so ga vladne čete že parkrat zamen napadale.

Vrnitev baskovskih otrok iz Anglije

London, 6. avgusta. AA. Zunanje ministertvo je sporočilo odboru za španske begunce, da je sedaj položaj v Bilbao že toliko urejen, da se lahko kmalu vrne 5000 baskovskih otrok iz Anglije v Bilbao. Tisoč staršev je v Bilbao že zaprosilo angleškega konzula, naj se njihovi otroci vrnejo iz Anglije.

Rusija ne popušča

Kriza odbora za nevmešavanje

Pariz, 6. avgusta. o. Informacije, ki so prispele včeraj iz Moskve, so zbudile vtis, kakor da je ruska vlada na prigovarjanje francoskega zunanjega ministra Delbosa in pritisk predsednika londonskega odbora lorda Plymoutha, že odnehala od svojega nepopustljivega stališča glede angleških načrtov o Španiji. Vse je že kazalo, da je ruska vlada celo pripravljena pod gotovimi pogoji priznati tudi režimu generala Francisa vse pravice vojskovanje se stranke. Take kombinacije so se razširile včeraj tudi v Londonu takoj po Plymouthovem sestanku z ruskim poslanikom Majskim. Ko pa so se opoldne pojavile vesti, da je bila seja odbora za nevmešavanje odlogena za 24 ur, in sicer na zahtevo poslanika Majskega, je bilo jasno, da etvar tudi sedaj ne bo tako gladko potekala in da se Rusi vendarle še niso mogli docela odločiti za popuščanje s svojega prvotnega stališča glede angleških načrtov.

kombinacije so se razširile včeraj tudi v Londonu takoj po Plymouthovem sestanku z ruskim poslanikom Majskim. Ko pa so se opoldne pojavile vesti, da je bila seja odbora za nevmešavanje odlogena za 24 ur, in sicer na zahtevo poslanika Majskega, je bilo jasno, da etvar tudi sedaj ne bo tako gladko potekala in da se Rusi vendarle še niso mogli docela odločiti za popuščanje s svojega prvotnega stališča glede angleških načrtov.

Bonnetov gospodarski program

Novi ukrepi za oživiljenje francoskega gospodarstva

Pariz, 6. avgusta. b. V informiranih političnih krogih zatrjujejo, da je znižanje diskontne mere francoske narodne banke samo začetek novih gospodarskih ukrepov, ki jih pripravljajo francoski finančni ministri Bonnet za oživiljenje francoskega naroda nega gospodarstva. Tako se doznava, da namerava Bonnet že na prihodnji seji vlade predložiti podroben načrt o uravnoteženju francoskega gospodarstva, ki določa med

drugim znižanje denarne vrednosti, ki jo bo mogoče doseči z ukinitvijo kurza državnih papirjev, za katere je bil ustanovljen poseben rentni podporni fond. Dekreti proti povzajanju cen bodo izdelani zelo široko, rudno, tako da bo mogoč porast cen, ki nastane na primer zaradi padanja valutne vrednosti. Desetodstotno znižanje najemnin, ki je bilo uvedeno lansko leto, bo razveljavljeno.

Preokret finske zunanje politike?

Obisk nemške vojne mornarice na Finskem

Moskva, 6. avgusta. o. Nemški in finski listi so te dni napovedali bližnji obisk eskadre nemških podmornic v finski vojni luki Abo. Ta poročila so silno vznemirila moskovsko politično javnost in ruski listi so pričeli danes ostruž kampanjo proti

Nemčiji in Finski. Splošno razlagajo ta obisk kot znak preokreta v finski zunanji politiki. Finska se je doslej zavzemala povsem nevtralnost za mir na Baltičkem morju, nameravala pa se je priključiti priključiti Nemčiji. Zaradi tega, kar razveljavljeno.

V Kočevje v zbor!

Ob glavni skupščini CMD in nastopi Sokola v nedeljo 15. t. m.

Kočevje, 6. avgusta. Se so nam dobro v spominu veličastni dnevi sokolskega slavlja na letošnje Vidovo v Mariboru, kjer sta sokolstvo in njemu naklonjeno občinstvo na dostojen način manifestirala za našo sokolsko in jugoslovansko stvar. Maribor, naš severni stražar, je v teh velikih dneh ponovno pokazal svoje pravo jugoslovansko lice in glasno zaklical, da duh junaka generala in osvoboditelja Maistra bdi in bo vedno maj čuval nad vsem, na severu po tujcu ogroženem delu naše svobodne domovine. Zopet nas kličejo sokolski rogovi v nov zbor. Prvič, od svojega obstoja, priredi naša odlična in marljiva CMD (osrednje vodstvo) svojo letno glavno skupščino tokrat v Kočevju, v osrčju naše tako pozabljene slovenske Kočevske, da s svojo prisotnostjo da jasne poudarke in prinese vsemu slovenskemu življu, ki se po naši lastni krivdi utaplja v nemški misleči življu, poguma, vere in upanja, kar tako težko pričakuje od svojih rojakov ves naš življenjski onstran Rine.

Sokolstvo, ki je že od svojih početkov na večnem ščitni in braniku svoje ogrožene domovine, ima tudi na slovenskem ozemlju poleg CMD posajenih nekaj sokolskih žarišč, katerih matično društvo je Sokol v Kočevju. Roko v roki si pomagajo z ostalimi narodnoobrambnimi organizacijami NO, Orjem, Jadransko stražo, Narodno čitalnico, ki imajo sedež v Kočevju — tudi Sokol in CMD tvorita trden zid proti močno prodirajoči nemški ekspanzivnosti.

Sokol v Kočevju, svest si svoje težke naloge, mora biti matično društvo narodno

obrambnega dela na slovenskem Kočevskem na braniku slovenstva. Nadal si je težko nalogo sgradiiti mogoč Sokolski dom, ki naj postane skupen Narodni dom vseh narodnoobrambnih organizacij na tem južnem delu naše ožje slovenske zemlje. Ta vroča želja sokolskih bratov in sester v Kočevju se danes uremičuje. Koplejo se že temelji sokolskega doma, v znoju dela sokolskih bratov in sester, ki sami v prostem času pomagajo na sokolskem stavbišču.

V nedeljo 15. t. m., na sam veliki praznik CMD, bo slavil Sokol v Kočevju svoj skromen praznik dela v telovadnici in poloviči prve temelje svojemu novemu sokolskemu domu.

Slovenci — rojaki — Sokoli! Slovensko Kočevje vas vabi in kliče v zbor! Pridite na Kočevsko v mogočnem številu, obiščite svoje žal že pozabljene rojake, prinesite jim ljubezni, moči in junaka, da skupno z vami manifestirajo za našo sveto jugoslovansko stvar.

Sokoli — jugoslovanski nacionalisti! Naše sokolske oči morajo biti budno uprte v našo slovensko Kočevsko. Vse naše moči morajo biti zlit v eno odgovorno in obrambno telo. To pa se bo zgodilo le, če se sokolstvo na tem izpostavljenem delu naše zemlje visoko vzpne, kot eno telo v svoji sokolski zavesti in če bo prav razumelo vso težo svojih državljanških dolžnosti, ker je ono postavljeno na stražo nedotakljivosti in suverenosti domovine. Ko nas bodo poklicali sokolski rogovi, pohitite prav vsi v Kočevje na narodno obrambni zbor.

Kako žive naši rudarji v Franciji

Iz razgovora s predsednikom Zveze jugoslovanskih sindikalnih sekcij Fr. Močilnikarjem

Ljubljana, 6. avgusta. Okrog petina Slovencev bogati tužno z delom svojih rok; Slovenci so zaposleni povsod pri najtežjih delih: v Ameriki, Nemčiji, Franciji... Mi doma o tem skoraj nič ne vemo. Koliko je n. pr. med nami inteligentov, ki bi bili pravilno poučeni o naših izseljencih in ki bi se zanimali za njih? Pri nas je celo težko dobiti točne statistične podatke o izseljencih, o njihovih socialnih razmerah si pa sploh ne moremo napraviti prave slike. Z izseljenci nas vežejo v splošnem le vezi med sorodniki, ki si dopisujejo. Izseljenci nas redko obiskujejo, še bolj redko jih obiskujejo naša kulturna, nacionalna in druga društva. Organizacijske povezanosti ni. Za kulturno življenje izseljencev se ne brigamo. Ne skrbi nas, da se odčitujejo otroci izseljencev in da ne znajo nič več čitati slovenske besede. Kako bi s potencialno zanimali za socialne razmere izseljencev?

KAKO SMO JIH SPREJELI...

V sredo so prispeli naši rudarji iz Francije. Človek bi pričakoval, da bi moral biti ob njih naša ljudja iz tujine pravi praznik za slovensko prestolnico, ter da se bo že na zunaj pokazalo, da jih sprejemamo, kakor da so prišli res domov, ne pa da smo napravili križ čez vse naše ljudi, ki so si morali poiskati službu v tujini. V sredo je prispelo v Ljubljano skoraj 300 ljudi, ki žive v Franciji že okrog 13 let; na kolodvoru jih je sprejelo samo naše delavstvo, kakor da se meščani povsem nič ne zanimajo za naše izseljence. Delavstvo je pa stalo za kordoni in gosti so bili sprejeti tam, kjer navadno odlagajo pakete. Vendar k sreči niso marsičesa videli, ko so mnogim privede v oči solze ob svidenju s svojci. Pozdravili so jih, a jih ni bilo, a jih tudi ni nihče pogledal.

PREDSEDNIK ZVEZE JUGOSL. SINDIKALNIH SEKCIJ V LJUBLJANI

Z rudarji je prispel tudi predsednik Zveze jugoslov. sindikalnih sekcij Fr. Močilnikar. Med gosti je tudi Francoz J. Louart, podpredsednik Syndicat des Mines du Pas de Calais. Louart je bilvi poslanec in župan. Včeraj je bil v delegaciji rudarjev pri banu, kjer so obrazložili potrebo po ratifikaciji konvencije med našo državo in Francijo o starostnem zavarovanju.

Iz razgovora z našim poročevalcem je predsednik Močilnikar nekoliko opisal splošne razmere, v katerih žive naši rudarji v rudarskih revirjih v severozahodni Franciji.

LENS, SREDISČE PREMGOVNE INDUSTRIJE

Večina rudarjev je prispela na obisk iz Lensa in okolič. Lens je izrazito industrijsko mesto z okrog 35.000 prebivalci. Tu je središče močne premogovne industrije, ki je posebno razvita v departementu Pas de Calais. Močna je tudi železarska industrija. Razen tega so pa tam še tovarne sladkorja, tekstilne tovarne itd. Mesto samo ni lepo. Pa tudi pokrajina je puščobna, ravnina, ki je ne poživljajo niti gozdovi. Večina hiš v Lensu je novih, kajti staro mesto je bilo med vojno skoraj povsem porušeno. Še l. 1924, ko so se naši rudarji začeli izseljevati v Francijo v večjem številu po redukcijah v trbovskih rudnikih, je bilo v mestu največ barak. Naseljenost, ki so se naselili v Lensu kmalu po vojni, so hitro obnavljali; barake so začele padati in njihovi lastniki so postali hišni posestniki. Mesto imajo neometana pročelja, povsod vidiš le umazano harvo opeke. Trgovci in obrtniki so si opomogli na račun številnega industrijskega delavstva. V Lensu je tudi nekaj slovenskih obrtnikov, predvsem gostilničarjev, pek, brivec, krojač itd. V začetku so bili vsi rudarji, a podjetnejši, so se preselili iz rudnikov v lokalne. V samem Lensu je 5 rudnikov, v njegovi okolici jih je pa nešteto. Prave meje med Lensom in okolico ni, ker se naselja drže drug drugega.

V LENSU OKROG 400 SLOVENSKIH DRUŽIN

V Lensu in okolici je okrog 400 slovenskih družin. Točne statistike o naših izseljencih v departementu Pas de Calais

funkeonar strokovne organizacije ni imel v rokah Cen pa, da je v tem departementu okrog 900 rudarjev; pri tem smo všteli družinski člani Jugoslov. sindikalna sekcija v Lensu šteje 106 članov. Zveza jugosl. sindikalnih sekcij ima v 7 sekcijah 650 članov.

MEZDE SOCIALNE RAZMERE

Vsi naši rudarji, ki so nas obiskali, soglašajo, da so se socialne razmere delavstva z nastopom Blumove vlade znatno izboljšale. Medze same na sebi se sicer niso mnogo povečale (v rudarski stroki 7%), toda zelo se so izboljšali splošni delovni pogoji in v veljavo je stopil 40-urni delovni teden. Delavstvo ima prosta dva dneva na teden, nedeljo in ponedeljek. Kvalificirani rudarji zaslužijo po 34 frankov osnovne plače na dan, k temu je pa še treba prišteti 32 odstot. doklad tako da znaša plača 42 frankov. Rudar zasluži na mesec okrog 1.100 fr. Zdj ima frank okrog 1.800 din vrednosti.

Rudarji stanujejo v rudniških stanovanjih, ki so v resnici lepa. Naši rudarji v Trbovljah in v drugih revirjih lahko zavidejo rudarje v Franciji, kjer ima rudar trdnostno stanovanje z vsemi pritlikalnimi. Takšna stanovanja si pa tudi lahko privošči vsak rudar, saj plača le od 11 do 14 frankov najemnine, odnosno odškodnine na mesec, to se pravi v naši valuti okrog 25 din! Vendar stanovanje ni vse. Upoštevati je treba, da so življenjske potrebe zadnje čase v Franciji zelo drage, nad čimer toži vse delavstvo. Pred nastopom draginje so nekatere družine lahko prihranile celo polovico mesečne plače, zdaj pa ne morejo skoraj nič več prihraniti. Vendar draginja ni tako občutna, če primerjamo mezde rudarjev v Franciji z mezdami rudarjev pri nas v razmerju s cenami življenjskih potrebščin. Kg kruha je v Franciji po 24 do 25 fr., boljše goveje meso je po 8 fr., prej je pa bilo po 6 do 7 fr., prašičje meso se je pa tudi podražilo za 2 fr. pri kg na 12—14 fr. Obleda in čevlji so v Franciji cenejši kakor pri nas. Tako n. pr. dobiš že najboljši čevlje za 50 fr.

VISOK ŽIVLJENJSKI STANDARD

Pozabiti ne smemo, da so ob rudarskih stanovanjih tudi lepi vrtovi, kjer rudarji pridelajo toliko povrtnine, da jim je polni ni treba kupovati. Naši rudarji v Franciji žive v splošnem v takšnih razmerah kakor pri nas pripadniki srednjih stanov. Skoraj vsak je naročnik tega ali onega francoskega dnevnika, mnogi imajo radijske aparate, kakršni so pri nas še za marsikatero pripadnika srednjega stanu luksuz. Nkomur ni treba stradati. Otroci so zdravi, kreпки, pa tudi odrasli, moški in ženske, izgledajo »dobro. Samo po sebi se razume, da je ogromna razlika med življenjskimi razmerami rudarjev pri nas in v Franciji.

KULTURNO ŽIVLJENJE

Večina naših rudarjev že dobro obvlada francosčno ter zaradi tega več ne pogrša tako kulturnih dobrin slovenskega jezika, kakor v začetku. Slovenskih listov ne prihaja mnogo v Francijo, zato pa rudarji tem bolj čitajo francoske liste. Zato so tudi mnogo bolj politično izobraženi ter zavedni kakor delavstvo pri nas. Samo po sebi se pa razume, da naši ljudje v Franciji vendar pogrešajo slovenskih kulturnih dobrin; ko je Glasbena matica napravila turnejo po Franciji in je njen zbor nastopil tudi v Lensu, se je pač najlepše pokazalo, kako zelo potrebuje naše delavstvo v tujini dobre duševne hrane in kako jo zna uživati. Ne smete misliti, da so se naši ljudje v Franciji domovini že povsem odtužili. Naj mimgrede omenimo, da se prav radi poslužujejo čitalnice Podporne enote. Imajo okrog 600 knjig. Mislamo, da bi lahko šteli med najlepša kulturna dejanja za naše izseljence, če bi se jih spomnili vsaj s knjigami. Pri nas deluje toliko raznih tako zvnih kulturnih društev in prav bi bilo, da bi vsaj nekaj izmed njih mislilo tudi na naše izseljence. Izseljenci v Franciji so še posebno potrebni naše pozornosti in podpore, ker so preveč raztreseni da bi si lahko izgradili močne kulturne organizacije, kakor n. pr. v Ameriki. Ne moremo izdati svojega lista, nimajo narod-

nih domov in ne močnih kulturnih društev. Poljaki so mnogo na boljšem; v departementu Pas de Calais jih je baje okrog 100.000, zato pa imajo svoj list, tiskarno itd. Poljaki imajo svoje zdravnike, odvornike, trgovce itd. V okolici Lensa je največ Poljakov; prevladujejo nad drugimi priselenci in Francozi.

Naši rudarji v Franciji tudi niso zadovoljni z našim radiom. Ljubljanska postaja je prešlaba in je ne slišijo. Nad program oddaje za izseljence so pa bili zelo razočarani.

Otroci naših izseljencev v Franciji govorijo v splošnem mnogo boljše francoski kakor slovenski, pa zato, ker je bila francoska. Nekateri znajo slovensko komaj pasivno. Starši z njimi govorijo francoski. Zdj se prišlo na obisk tudi precej otrok; starši žele, da bi spoznali svojo pravo domovino vsaj nekoliko in da bi slišali materinščino bolj pogosto kakor jo lahko v tujini. Toda na obisku bodo samo 16 dni. Morajo se kmalu vrniti, da se bodo rudarji

lahko vrnili brez vseh formalnosti na delo v rudnike. Zdj bodo izrabili 15-dnevni plačani dopust.

NAVDUŠENJE ZA LJUDSKO FRONTO

Ceprav zadnje čase narašča draginja v Franciji, vlada med delavstvom še vedno veliko navdušenje za ljudsko fronto. Vsa zborovanja imajo vselej ogromen uspeh. Jeseni je bil v Lensu tudi Blum na zborovanju, ki se ga je udeležilo okrog 100.000 ljudi. Zelo nepopularen je postal v Franciji senat, ki je prekršil Blumove načrte in delavstvo zvraca vso krivdo, da so se podražile življenjske potrebe, na finančne mogotce, ki jih ščitijo konservativni in senilni senatorji, kakor se o njih izražajo se najbolj m'lo. Navdušenje za politiko ljudske fronte se ni popustilo in kaže celo, da se množi še z večjo zavednostjo in odločnostjo zgrinjajo v vrstah gibanja delovnega ljudstva Francije. Blum je še vedno zelo popularen.

Nevihite dan za dnem

Včeraj popoldne je zadelo vzhodni del Ljubljane silno neurje

Ljubljana, 6. avgusta. Ne hvali dneva pred večerom! Je zadnje čase najprimernejša vremenska prisojica. Ni skoraj dneva, ki bi bil brez nevihte. Neprav se dopolne napravi najkrajše vreme. Tudi jutranja ljubljanska megla ni več zanesljiv znak, da se nam obeta lepo vreme. Več dni je že v Ljubljani vsako jutro prava jesenska megla in hladno je kakor septembra. Opoldne pritise vročina, a kar se kmalu začne oblačiti in proti večeru se razvija nevihta, kakršnih smo v normalnih letih doživeli le nekaj v največji poletni vročini. Baje so letošnih vremenskih muk krive solne pege. Ljudje pa ne marjamo več vremenostvom in niti ne stotnemu xol-darju, ki je prišel zopet v modo, da ga upoštevati celo prišlašni vremenske vede.

Včerajšnja nevihta je zajela samo s svojim robom Ljubljano, njeno središče je bilo nad Zasavjem. Seveda so jo pa tudi meščani posteno čutili in v vzhodnem delu mesta od Trnovega do Posavja je bil celo »pravi sodni dan, kakor pravijo ljudje. V Vodmatu in Mostah, Štepanju vasi in pod Golovcem, so ljudje preživeli tudi precej strahu. Lilo je tako med viharjem in treskanjem, da je voda marsikje vrla v hiše. Voda je silila skozi tesno zaprta okna, veter je trgati strehe ter odnašal opeke, treskalo je v brzojavne drogeve — v resnici sodni dan. Bilo je povsem mračno in ljudje so hoteli prižgati luči, toda skoraj povsod so pregorele varovalke in vzhodni del mesta je bil brez elektrike. V šentpetrskem okraju so bili ljudje tudi precej prestrašeni zaradi požara v Društveni ulici za vojaško bolnico, kjer je požorelo gospodarsko poslopje P. Dežmana. Ker so bile pretrgane tudi telefonske zveze, gasilcev niso mogli obvestiti po telefonu.

Med ploho je tudi kletila toča, a ni napravila posebne škode, ker je padala med dežjem. Največ škode je napravila nevihta na telefonskem in električnem omrežju. Pretrganih je bilo tudi nekaj medkrajevnih prog, ki so jih pa popravili že včeraj. Popoldne je lokalni telefonski promet še precej trpel, ker še niso bile popravljene vse proge. Največ škode na telefonskem omrežju je bilo v Mostah, na Kodeljevem in v šentpetrskem okraju. Telefonske zveze bodo danes že vse obnovljene tudi v lokalnem prometu.

Kako silen je bil naliv, se pozna še danes na mnogih razvratih cestah in na gradu, ki ga je voda namolila z Grada in Goloveca. V spodnjem delu, v Večani je Ljubljana včeraj naglo narasla.

O nevihti pa skoraj nič ne vedo v Rožni dolini in na Viču, kjer je tedaj sijalo sonce, ko je bil v vzhodnem delu mesta »sodni dan. Celo veselilo so se krasne mavrice, ki se je v velikem loku vzpela nad mestom, povsem skritem v črni oblaku. Bil je prizor, ki se nudi le kdaj pa kdaj v dolgih letih Ljubljancem. Toda tudi meščanom ni mnogo do lepote naravnih pojavov, ko trepetajo pred mogočo nevihto.

POŽAR V VODMATU

Med bliskom in grmenjem je včeraj popoldne tresčilo v gospodarsko poslopje posestnika Pavla Dežmana, v Vodmatu ulici št. 29, ki stoji takoj onstran dolenske železniške proge za vojaško bolnico. Gasilce

je o požaru obvestil zdravnik dr. Perko, ki je prihitel do Mestnega doma s svojim avtomobilom. Gasilci so se nemudoma odpravili na kraj požara z motorno brizgalno. Med tem se je na skledju raznel ogromen plamen, ki je kljub nalivu žgaval visoko v zrak. Požar je pomenil veliko nevarnost za ves okraj, kajti kozelec s skledjem stoji med hišami. Poklenim gasilec so se kmalu pridružili še prostovoljni gasilci, ki so tudi prispeli z motorno brizgalno ter požarni brambi iz Most in Štepanje vasi.

Z združenimi močmi se je gasilec posrečilo požar toliko omejiti, da ni bilo nevarnosti za sosedna poslopja, vendar je gašenje trajalo skoraj tri ure. Gasilci so napeljali do gorečega skledja, v katerem je bilo natrpanih okoli 20 voz sena, pet cevi, ki so neprestano bruhale ogromne količine vode, vendar je ogenj uničil dobre del sena in je popolnoma zgorelo tudi leseno ostrešje. Na pomoč so prišli tudi vojaški iz vojaške bolnice, ki so pod vodstvom kapetana razdelili goreče tramovje in tudi sicer uspešno pomagali gasiti. Škoda, ki jo je povzročil požar, znaša blizu 50.000 dinarjev.

Silno neurje v Veliki Dolini

Velika Dolina, 3. avgusta. V noči od 1. na 2. avgusta je bilo liti kakor iz skaf. Posebno močno je bilo na Gorjancih, kar se je prav kmalu opazilo na sicer pohljenem potoku Breganici. Hipoma je narasel za 2 metra preko normale, kar je posebno občutilo Bregansko selo. Vsa vas je bila v vodi. Mnogo hiš je bilo do 2 metra pod vodo, a zaradi hitrega naraščanja vode ni bilo mogoče skoraj nič rešiti.

Zalilo je banovinsko cesto Bregana—Stojdraga in odneslo most na njej v Breganskem selu, kakor tudi ostale manjše mostiče. Bregansko selo je močno prizadeto, posebno pa mlini na tem potoku. Strašna slika se je nudila prvi hip, a škoda se da šele sedaj približno oceniti, ko je voda vsaj malo odtekla. Utunilo je precej prasičev, a malo je manjkalo, da ni bilo tudi človeških žrtev. Jedva se je rešil na orč izpod šupe, katero je odneslo, nek včasen in tako prečepel v strahu vso noč na drevesu. Plotove je podrl, poškodovale stavbe, a posebno mnogo je odneslo lesa. G. Kalinu je z žage odneslo nad polovico lesa in žago samo močno poškodovale. Tako je tuji poškodovale mlin in zalilo žito in moko. Zalilo je njive in nekatere povsem skopalo in zemljo odneslo, posebno krompir je povsod uničen; če že ni zemlje odneslo, bo krompir zgnil. Škoda je ogromna.

Sele pred kratkim je bila med drugimi ta vas precej prizadeta po močnih nalivih radi naraslih hudournikov, ki so razdrli dosti njiv in cest, zdaj jo je pa zadela nova nesreča. Nujno bi bilo potrebno, da vsaj oblasti prispejajo prebivalstvu z izdatno podporo na pomoč, da se mu tako vsaj malo olajša gorje. Želeli bi pa tudi, da se reke regulirajo, da bi bil odtok hitrejši in da ne bi bilo prebivalstvo v večnem strahu pred povodnjami.

Naš nogomet preživlja hudo krizo

Slabo obiskan sestanek SK Ljubljane — Prihodnji četrtak bo odločilni sestanek

Ljubljana, 6. avgusta. Snoči so se zbrali v damski sobi kavarna Emona prijatelji in delavci SK Ljubljane, da se porogovore o težkem položaju, ki je klub zašel vanj deloma zaradi neugodnih finančnih deloma pa zaradi nedelavnosti nekaterih odbornikov, zlasti mlajših moči. Sestanek je pokazal, da naš nogomet oziroma njegov najmočnejši predstavnik SK Ljubljana res preživlja težko krizo in da klubu skoraj bje dvajseta ura. A kljub temu udeležba na sestanku ni bila zadovoljiva, zbralo se je le nekaj najbolj gorečih prištev in prijateljev nogometa.

Nametu odsotnega g. Stanka Deua je poročal g. Dinko Buljevič. Najprej je govoril o finančnem položaju SK Ljubljane, češ, da je zdaj klub pred pričetkom liginega tekovanja brez vsakih sredstev. Omenjal je tudi delovanje in finančni položaj kluba v preteklem letu. SK Ljubljana je pričela tekovanje v ligin prav ugodno in razmeroma zadovoljiv je bil od začetka tudi finančni položaj, saj so bile tekme dobro obiskane, pa tudi odbor je marljivo delal. Klubu so nekaj časa tudi redno dotekali dohodki iz mesečnih prispevkov podporikov in članov. Ko pa je bilo pomladi močvilo v krizi in je prišlo iz treh tekem domov 18 golov, samo pa ni zabilo nobenega je padlo tudi zanimanje občinstva, a na drugi strani so ravno v tem odločilnem trenutku odkrili svoje sodelovanje razni delavci in viri dohodkov so čez noč usahlili. SK Ljubljana je imela mesečno okrog 9000 din rednih izdatkov za vzdrževanje trenerja, igrišča, opreme in za igrača, a tega zneska ni bilo moč kriti. Naposled je moral klub resignirati na trenerja in tehnično vodstvo nogometne sekcije je prevzel domači trener.

Kljub neugodnemu finančnemu položaju

in nedelavnosti nekaterih moči je bil pa odh tudi po končanem liginem tekovanju izredno delaven. Skrbel je, da je moštvo ostalo v kondiciji, priredil je sredi poletja, torej v najbolj neugodni sezoni, več tekem, ki so žal ostale deficitne in za bodoče tekovanje v ligin si je pridobil več novih talentiranih moči tako da je moštvo zdaj kompletno in fit; za vsako mesto je po več igračev na razpolago.

Vse pa kaže, da bo prizadevanje pešičke kluba še zvestih in idealnih delavcev zaman. Zdj, tik pred pričetkom liginega tekovanja, je Ljubljana brez vsakih sredstev in igrišče je v tako žalostnem stanju, da je potrebno temeljitega popravila, ne glede na ograjo, ki tudi na vseh koncih in krajih razpada. Zreh za ligin tekovanje je sicer za moštvo ugoden, ker igra v začetku največkrat zunaj na tujih igriščih, a za klub je to neuprijeto. Igrachi bodo morali dvakrat po vrsti v Zagreb in trikrat v Beograd in rabijo denar na roko, toda kje ga vzeti? Res je sicer, da se ligin tekovanje krije, ali za začetek mora biti denar na razpolago. To so pereči problemi, ki ogrožajo obstoj Ljubljane in s tem našega nogometa.

Obširnemu referatu g. Buljeviča, ki je jasno naslikal obupen položaj SK Ljubljane, je sledila daljša debata, v katero so posegli g. Krati, Nachtigall, ravnatelj Wolf, Mehle in drugi. Sproženih je bilo več predlogov za sanacijo kluba, med drugim naj se mestni občini, ki je po zakonu dolžna graditi in vzdrževati sportna igrišča, predlaga da v prihodnjem proračunu vnese 1% novo davčino za sportna igrišča ali pa naj prevzema garancijo za posolilo, ki ga bi eventualno klub najel pri Mestni hranilnici. Ta zavod bi sicer tudi klubu lahko sam prispeval na pomoč, saj

je votal za neko drugo društvo izdaten znesek, za neko sportno napravo pa 100 tisoč din, dočim za potrebe enega največjih naših klubov in za igrišče, na katerem gostujejo štirje klubi (Ljubljana, Primorje in dva delavska kluba) ni na razpolago niti skromne podpore.

Vodstvo SK Ljubljane se zdaj ob dvajseti uri obrača na poklicane oblasti, na banovino in občino, da mu prispejajo na pomoč, saj je to njihova dolžnost. Klube, ki goje sport, vzgajajo in krepe našo mladino je pač treba podpirati, ne pa jim z raznimi davki in takсами ovirati delovanje.

Ker včeraj ni prišlo do nobenih konkretnih sklepov se bo vršil prihodnji četrtak nov sestanek članstva SK Ljubljane, ki bo odločil za nadaljno usodo kluba.

Beleznica

KOLEDAR

Danes, Petek 6. avgusta, katoličani: Sikst I. Spem. Krist.

DANASJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Kreutzerjeva sonata.

KINO MOSTE: Taras Buliba.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43. Trnkocey ed. Mestni trg 4 in Ustar, Selenburgova ulica 7.

Izpod sita

Gospod urednik! Zadnjič vas je nekdo naprosil, da bi mi pojasnili v odnosno gospodje pri »Slovenski« in »Slov. domus«, kakšne narodnosti je, če je njegov oče Slovenec, mati pa Hrvatica.

Jaz pa prihajam s še koščičevim vprašanjem, ki dela meni in moji ženi silne prglavice in spravlja celo najin zakon v nevarnost.

Rodilo se nama je dete, krepak sinček. Otroček čaka na krst. Med menoj in mojo ženo pa je nastal spor, ki utegne povzročiti ločitev zakona. Jaz kot zaveden Slovenec vztrajam na tem, da bodi otrok krščen po rimsko-katoliškem obredu na ime Janez, žena pa noče odnehati od zahteve, da mora biti sinček krščen pravoslavno na ime Jovan. Jaz trdim, da pripada otrok rimsko-katoliški cerkvi, ona pa, da ima samo pravoslavna cerkev pravico do njega, ker je ona kot mati pravoslavne vere. Tako se pripravava že teden dni in vse kaže, da bo šel radi vprašanja, kako naj dete v svojem življenju koga moli, najin zakon »v franžce«. Ker se nisva ne pred poroko, ne po poroki dogovorila in tudi pogodbeno ničesar sklenila, kakšne vere bodo najini otroci, vas prosiva, da nama pomagate rešiti ta družinski spor.

Nekateri nama svetujejo, naj pustiva krstiti sinčka po staroslovanskem obredu. Tako bi ostal zakon cel, sinček pa bi bil krščen. To bi bil res izhod! Toda mene skrbi le eno, ali ga bodo smatrali »v franžce«? Ali ga bodo smatrali za polnovernega? To, vidite, gospod urednik, bi rad vedel, potem bi mi ne bilo težko odločiti se, kdo naj Janezka krsti.

»Slovenski narod« l. 1868

4. VII., št. 39: Tiskovna pravda »Triglav«

Danes jutraj je bila pri tukajšnji sodni končnica obravnava proti g. Petru Grasselli-u, odgovornemu vredniku »Triglav«... Gosp. Peter Grasselli bil je krivega spoznan prestopka zoper javni red po § 302 kaz. zak., in obsojen na 5 tednov zapora in 60 gl. izgube na kavci. Štev. 25 »Triglav« ne sme se dalje razširjevati, stroške plača obsojenec, in ima naznaniti razsodbo v svojem listu. Gosp. Grasselli naznanil je kot pritožbo. Razsodba pravi, da članek »Unsere Deutschliberalen« je popolnoma pripraven dražiti slovenski narod zoper nemškega, torej je objektivno dokazan prestopok. Sodnijska obravnava je bila ravno v tisti sobani, v kateri se je pred 1 kvrti vršila znamenita in nepozabljiva pravda »Južnega Sokola«. Zdj bi pa bila tudi manjša soba dosti prostorne, ker poslušalcev ni prišlo ravno veliko število. — Zakaj ne? — »Kaj bom hodil poslušat, saj naprej vem, da bode »Triglav« obsojen. Tako mi je nekdo prav nevoljno odgovoril na poziv, naj gre z menoj k tiskarni pravdi »Triglav«... (Članek »Unsere Deutschliberalen« je spisal Levstik.)

Iz Celja

—c Emil Krizman je umrl. Včeraj smo poročali, da si je 56letni šolski upravitelj g. Emil Krizman s Planine pri Sevnici v torek pri padcu na poljnih tleh zlomil desno nogo. Krizmana so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je zaradi nastalih komplikacij v sredo zvečer izdihnil. Truplo so prepeljali na pokopnikov dom na Planino, odkoder bo v soboto ob 9. dopoldne pogreb na tamkajšnje pokopališče. Pokojni je deloval vsjo svojo službeno dobo na Planini ter je bil zaradi svojega blagega značaja in dobrotljivosti splošno spoštovan in priljubljen. Zapuščata mater, ženo in dva sinova. Pokojnemu bodo ohranjen trajen spomin, svojemu naše iskreno sožalje!

—c Strelska družina v Celju prireja na svojem prostoru na dvorišču mestne narodne šole v okviru Celjske razstave nagradno streljanje, ki se je pričelo v nedeljo in bo trajalo do nedelje 15. t. m. po zaključku bo razdelitev lepih daril.

—c Umrl je v četrtku na Sp. Hudinji 46 let starosti 64 let milar g. Rihard Hartmann.

—c Kronika napadov in nesreč. Ko se je vračal 39letni delavec Milan Očko s Huma ob Sotli v nedeljo ponoči domov, so ga napadli neznanji moški s koli in ga močno poškodovali po glavi. V Poleni pri Konjah je več moških v nekem prepiru zaradi sadja napadlo 48letnega najemnika Karla Marinka s lesenim drogom in ga hudo poškodovalo po nogah. V nedeljo je neki moški na cesti v Kaplji vasi pri St. Pavlu pri Prebrodu napadel 29letnega posestnikovega sina Franca Rogla iz istevast ter ga zabel z nožem v levo roko in ga poškodoval tudi po glavi. V ponedeljek sta dva splava stisnila 25-letnemu splavarju Francu Matjažu s Sp. Rečice ob Savinji levo roko in mu odšpila tri prste. V ponedeljek je skozi 17letni posestnikov sin Stanko Pihler iz Rov pri Vojniku čez jarek in padel tako nesrečno, da si zlomil levo nogo. Istega dne je padel 17letni posestnikov sin Janez Starc s Sp. Re

DNEVNE VESTI

— Medijmurje bi rado prišlo pod zagrebško direkcijo. Na anketi o novem voznom redu v zagrebški železniški direkciji se je govorilo tudi o zahtevi Medijmurja, da bi prišlo pod zagrebško železniško direkcijo. To je želja vsa hrvatskega »redivstva« Medijmurja, ki gravitira proti Zagrebu. Hrvati pravijo, da so na vseh postajah v Medijmurju zaposleni Slovenci kot železniško osebje. Tudi zastopnik medijmurskih gospodarskih krogov dr. Woč se je pridružil tej zahtevi. Dokler pa Medijmur ne pride pod zagrebško železniško direkcijo naj bi vlaki iz Zagreba vozili do Dolenje Lendave odnočno do Kotoribe.

— Velik porast hranilnih vlog. Po podatkih Narodne banke so narasle hranilne vloge v prvih šestih mesecih tekočega leta za 719.000.000 din. Splošno zboljšanje gospodarskega položaja je vplivalo tudi na dotok državnih dohodkov. Letos v januarju so znašali državni dohodki 750.000.000 (lani v januarju 766.000.000), v februarju pa so znašali že 829.000.000 (lani 814 milijonov), v marcu 943.000.000 (lani 817 milijonov), v aprilu 794.000.000 (lani 691) in v maju 909.000.000 (lani 791.000.000).

— Vagonske pošiljke v Italijo. V zvezi z novo trgovinsko pogodbo z Italijo morajo biti vse vagonske pošiljke goveje živine, prašičev, koz, živine in zaklane perutnine, svinčev, mesa, svinjske masti, slanine, jajc, svežih in nasoljenih rib, namazane v Italijo opremljene s potrdilom Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v trgovinskem ministertvu. Pošiljke, ki bi ne bile opremljene s potrdilom, bodo smele čez mejo samo potem, ko dobe carinske oblasti potrdilo od zavoda.

KINO MATICA

Veliko filmsko delo
KREUTZERJEVA SONATA
Lil Dagover — Peter Petersen
glasba L. van Beethoven, Čajkovski
in Chopin.

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri

— Prenos pisma iz Anglije z letalom. Generalni direktor angleških pošt je izdal odlok, po katerem se bodo v bodoče vsa pisma in dopisnice namenjene v Nemčijo, Avstrijo, Bolgarijo, Češkoslovaško, Poljsko, Sovjetsko Rusijo in Jugoslavijo prenašala z letalom in sicer z londonskega letališča v Berlin. Tako bo prihajala pošta iz Anglije v vse te države en dan prej kakor doslej.

— Francoski avtomobilisti v Zagrebu. Danes opoldne je prispela v Zagreb večja skupina francoskih avtomobilistov. Izlet je organiziral klub zborodranikov. Francozi so namenjeni na naše Primorje.

— Slab ribolov v Dalmaciji. Zaradi močnega vetra in razburkanega morja so imeli dalmatinski ribiči zadnje dni zelo slab ribolov. Deset noči so delali skoraj brez uspeha. Šele v sredo ponoči so nalovili precej sardel, ki so jih prodali tovarnam.

— Nov komet na nebu. Zvezdoslovec Finsler v Curihu je odkril nov komet. Hizu zvezde Algola v Perzeju. Kometa se približuje soncu in je zdaj oddaljen od njega približno toliko kakor naša zemlja. Najbližji mu bo 12. avgusta, ko bo od naše zemlje oddaljen okrog 80.000.000 km. Zdaj je novi komet približno četrte velikosti in vidi se tudi s prostim očesom. Najdemo ga lahko med zvezdo Alfa v Velikem Medvedu in Polarnico.

— Anglijski gasilci v Zagrebu. Gasilska zajednica v Zagrebu proslavi prihodnji teden Goltenico. V Zagrebu se zbira na proslavi velika množica gasilcev iz vseh krajev države pa tudi gasilske deputacije iz inozemstva. Med drugimi je napovedana močna delegacija angleških gasilcev, ki se pripeljejo v Zagreb danes teden. Zagrebški gasilci jim pripravljajo svečan sprejem.

— Ameriški kralj je bil v Dubrovniku. Po Jadranskem morju se vozi s svojo jahto ameriški kralj Jekla Mac Cormick. Prevozil je že naše južno Primorje in se je ustavil v Boki Kotorski. Včeraj je pa prispel v Dubrovnik.

— Ameriški letovisčarji v Dubrovniku. Včeraj je prispel pred Dubrovnik velik prekomorski parnik Roma na poti iz New Yorka po Sredozemskem. Črnem in Jadranskem morju. Na njem se vozi 918 potnikov, od teh 685 Američanov. Med potniki je tudi več tujih novinarjev, ki so se zanimali za razne podatke v naši državi. Izjavili so, da so jih klope naših krajev naravnost očarale.

— Nov grob. V Mostah je umrla danes soproga posestnika ga. Faniha Trtnik, rojena Zajc. Pokopina je bila splošno znana in priljubljena. Pogreb bo v soboto ob 17. iz Predovčeve ulice 33. Bodi ji lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

— Preiskunja aerodinamičnega vlaka. Na progi Zagreb—Beograd je bila včeraj zanimiva poizkusna vožnja novega aerodinamičnega vlaka. Ob 8. je krenila iz Beograda aerodinamična lokomotiva s tremi vagoni in 160 tonami tovora. V Zagreb je prispela ob 11., tako, da je rabila za dobrih 500 km dolgo progo le 5 ur. Ugotovili so, da je vlak vozil po 105 km na uro. Zanimivo je, da so lokomotivo, ki pripada prav za prav seriji starih lokomotiv, preuredili v beograjskih železniških delavnicah. Železniška uprava namerava uvesti aerodinamične vlake na vseh glavnih železniških progah v državi, čim bi se pokazalo, da morejo doseči brzino po 110 km na uro. Verjetno je, da bo ta brzina v kratkem tudi dosežena. V tem primeru bodo vse lokomotive serije št. 1000 preuredili v aerodinamične. Aerodinamične vlake bodo uvedli najprej na progi Ljubljana—Zagreb—Beograd—Skopje.

— Ravateljstvo državne niše gosdarke šole v Mariboru razglasa, da je rok za vlaganje prošnje za sprejem v enoletni tečaj podaljšan do 1. septembra 1937. Pri navedenem ravateljstvu se dobe vsa pojasnila glede pogojev za sprejem v enoletni tečaj. Zadevne vloge je treba kolkovati z banovinskim kolekom 10 din.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da to precej stalno vreme, možno so kratkotrajne krajevne nevihte. Včeraj je deževalo v Ljubljani. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 31, v Skoplju 29, v Mariboru in Zagrebu 27, v Ljubljani 25,4, v Sarajevu 24, v Beogradu 23. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765, temperatura je znašala 13,4.

— Tatvina. Francetu Jagodicu v Siški je nek brezposelnec odnesel iz stanovanja sivo moško obleko, par rjavih čevljev in 500 din. Delavčevi ženi Mariji Pelko na Viču je odnesla neka tatvica več kuhinjske posode in 100 din, ki jih je našla v omari. Neznani prijatelj tujih koles je odpeljal te dni 700 din vredno kolo Alojziju Kamnikarju in sicer izpred Mavričeve hiše na Tyrševi cesti.

— Tatvina nakita. Ljubljanska policija je bila včeraj obveščena potom radiogramu iz Novega Sada, da so tatovi odnesli neki dami za 10.000 din dragocenosti, prstanov, broš, igel, veržic, obročev, zaplestne itd. Tatovi so se baje odpeljali v Slovenijo.

— Trije ponesrečenci. Železniški uslužbenec Andrej Čop je včeraj doma na Jesenicah cepil drva, pa mu je spodletela sekira in si je odelal palec na levi roki. — Sletni sinček posestnika Alojza Kokalja s Primskovega pri Kranju, je na vrhu splezal na drevo. Naenkrat je omahnil na tla ter si zlomil levo nogo. — V bolnico so sponi prepeljali tudi Sletno mizarjevo hčerko Dragico Novak, stanujočo v Borhoričevi ulici 30, ki jo je na cesti pred domačo hišo povozil neznan kolesar. Delnica se je hudo poškodovala po glavi.

— Sleparska revizorja. Oni dan sta se pojavila v samostanu šolskih sester v SI. Bistrici dva sumljiva moška, eden v redovniški, drugi pa v civilni obleki. Moška, ki sta med seboj govorila latinsko, sta od sester zahtevala vpogled v samostanske knjige. Sestre so jima spopetka nasedle, kasneje se jim je pa zdelo njuno vedenje le preveč sumljivo. Pozvale so orožnike, a sumljiva »revizorja« sta še pravčasno pobegnila v avtu, ki ju je čakal na cesti pred samostanom.

— Avtomobil padel v vodo. Iz Metkoviča se je peljal včeraj skozi Rijeko dubrovaško je avtomobilski šest potnikov. Avto je pa zavozil v vodo. Potniki so se rešili s plavanjem in 8 m globoko vode. Avto so pa pozneje potegnili iz nje.

— Po nesreči ustrelil otroka. V vasi Presavci pri Bosanskem Novem je praznoval kmet Mile Maček v sredo zaroko svoje nečakinje. Na gostiljo je povabil vse svoje sode. Med veseljenjem je naenkrat potegnil samokres in jel streljati proti staji. Ni pa vedel, da prihaja iz staje štiriletni sinček Radovana Gjurića. Kroglja je prebila dečku srce, da je bil takoj mrtel.

Iz Ljubljane

— Iz Malo izbire na ribjem trgu. Zdaj je ribji trg izgubil skoraj povsem svoj pomen in tržne mize z ribami so stisnjene med cele grmale sadja, ki ga prodajajo na debele. Konzum rib v Ljubljani se ne bo mogel še tako kmalu primerjati s konzumom sadja. Konzumentov rib zdaj še ni mnogo v Ljubljani, ker preživljajo počitnice bodisi ob morju ali na planinah. Danes so bile na prodaj izmed morskih rib skuše po 16 do 18 din, grlice in sardelice po 16 din in tun po 24 do 28 din kg. Tudi rečnih rib je bilo malo naprodaj, nekaj belše po 10 din, klinov po 15 din in postrvi po 40 din kg.

— Iz Zgora ceste. Mestni gradbeni urad sporoča, da bo Gorupova ulica zaradi popravila cestišča od danes dalje za promet z vozili zaprta.

— Iz Popravek. Z ozirom na Vaš članek, ki ste ga objavili v soboto, dne 31. julija 1937, štev. 173, na strani 3, stolpec 5, zgoraj, pod naslovom: Nerazumljivo postopanje konjača, Vas prosim, da v smislu § 26 zakona o tisku izvolite objaviti v Vašem cenjenem listu na istem mestu in v enakem tisku sledeče uradno pojasnilo oziroma popravek: Vse preiskave, ki jih je doslej na časopisne pritožbe proti ravanju mestnega konjača napravil mestni veterinarski urad, se ugotovile, da so mestni konjači in njegovi pomočniki pri izvrševanju svoje službe ravnali vselej v smislu službenih predpisov, torej pravilno. Če so zajeli nepravilno voznega psa, ki je imel nagobčnik, kakor zahteva razglas o kontumacu, se je to zgodilo le tedaj, kadar so psa našli v kakem javnem lokalu ali na živilem trgu, kamor je pse seboj jemati sploh prepovedano, ne glede na to ali imajo ali nimajo nagobčnika. Pritožbe se pojavljajo samo v časopisih, doslej pa se še ni zgodilo, da bi se katera stranka, ki ji je mestni konjač psa odvzel, na mestnem poglavarstvu pisмено ali ustno pritožila nad nepravilnim službenim ravnanjem mestnega konjača. Mestno poglavarstvo je razglasilo pasji kontumac na podlagi člena 57 zakona o odvračanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni (Službene Novine št. 144-LXVII z dne 26. junija 1928), ki ne loči med navadnim in strogim pasjim kontumacem, kakor je to ločil stari avstrijski zakon, ki pri nas ni več v veljavi že od leta 1928 dalje. Razglas o pasjem kontumacu, kakor tudi naknadno zadevno pojasnilo v časopisih, sta bila pisana strogo v duhu tega novega zakona. Z odličnim spoštovanjem: Za predsednika, zastopa tiskovnega referenta: Wider Boris.

— Iz Popravek. Z ozirom na vašo notico, ki ste jo objavili v torek, dne 3. avgusta 1937, št. 175, na strani 8, stolpec 2, zgoraj pod naslovom: »Ali je to prav?«, Vas prosim, da v smislu § 26 zakona o tisku izvolite objaviti v Vašem cenjenem listu na istem mestu in v enakem tisku sledeče uradno pojasnilo oziroma popravek: Predsedstvo mestnega poglavarstva je proti koncu preteklega meseca izdalo na vse evroje urade, zavode in podjetja okrožnico, po kateri so dovoljeni med 9. in 13. le nujni uradni telefonski pogovori, zasebni pogovori so sploh prepovedani. Okrožnica se je sklicevala na okrož. mag. št. 6264-93 z dne 31. januarja 1938, ki je bila povsem enake vsebine. Kakor izpričuje njen datum, je bila izdana pod bivšo okrožnico upravo, in tedaj ni povzročila nobenega javnega komentiranja, dasi je bila izšla v čisto drugih okoliščinah kakor danes. Kaiti po priključitvi okoliških občin mestu Ljubljani je z razširitvijo mesta naraslo tudi delo v mestnih uradih, podjetjih in zavodih tako, da je bilo treba povečati število uradništva. Seveda je bilo treba nabaviti tudi nekaj novih telefonskih aparatov. Število teh znaša danes 80, in sicer 70 takih, ki imajo priključek na zunanjo linijo, 10 pa takih, ki služijo le notranji uporabi: svoje telefone pa imajo tudi še zavodi in podjetja. Pri tolikšnem številu telefonskih aparatov pa je razumljivo, da mora biti uradništvo v telefonskih pogovorih le kratko in jedrnat. Iz tega je razvidno, da zadevna okrožnica ni bila izdana radi malomarnosti uradništva in zanemarjanja uradnih dolžnosti, temveč zgolj v namenu, da se čim bolj razbremenijo telefonski vodi na mestnem poglavarstvu in s tem omogočijo nujni uradni telefonski pogovori brez zamudnega čakanja na telefonske zveze kar more biti uradništvo in prebivalstvo le v prid. Z odličnim spoštovanjem: za predsednika direktor mestnih uradov: Jančič. Mestno poglavarstvo v Ljubljani.

— Iz Napad v Mestnem logu. V notici, ki smo jo pod tem naslovom priobčili dne 29. julija t. l. smo poročali, da je bil napaden g. Leopold Patzer, inkasant mestnega socialno-političnega urada. Mestno poglavarstvo nam naknadno sporoča, da omenjeni gospod ni inkasant mestnega socialno-političnega urada niti uslužbenec mestnega poglavarstva.

— Izlet v Split in na Jelo. Krajevni odbor Jadranske straže Ljubljana-Železnice priredi v drugi polovici meseca avgusta tridenesni propagandni izlet v Split in na Jelo za železničarsko srednjošolsko mladino. Prijave in informacije pri poverjenikih K. O. do 10. t. m.

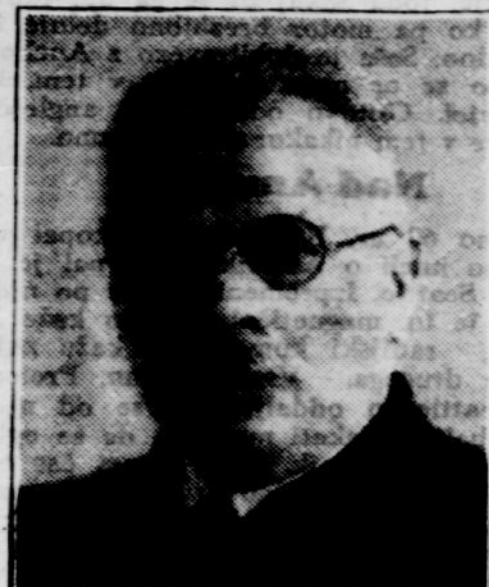
— Iz Izgubila sem damsko uro v škatlici. Poštenega najditelja prosim, da jo odda proti nagradi v upravi »Slovenskega Naroda«.

— Iz Vlom. Danes ponoči so nepoklicani zlikovci vliomili v Zg. Siški, Zakotniškova ulica 303 ter odnesli banov, uradnik g. Ivo Kisovec iz drvarnice večji potni kovček temnorjave barve, nekaj obleke, obuvalo za otroke itd. Škoda je za oškodovanca tem zmatnejša, ker ima številno družino ter je navezan le na službene prejemke. Za storilci poizveduje policija. — Pred nakupom uradnih predmetov se svari. Nujno potrebno bi bilo, da se tudi v Zg. Siški vedno napravi takovsna racija za postopaki, ki jih je v tem okraju izredno dosti.

Dr. Fr. Kogoj

Ljubljana, 6. avgusta.

V Salo ob Gardskem jezeru je v torek nenadoma preminul daleč naokrog znani in priljubljeni jeseniški zdravnik g. Frančišek Kogoj. Lani v januarju se ga je spomnila naša javnost, ko je praznoval ta odlični narodni delavec 70-letnico rojstva. Pokojni je bil dolga leta duha vsega nacionalnega političnega življenja na Jesenicah in tudi starost ga ni mogla odvrti od neumornega dela. Z dušo in telesom je bil pri Sokolu, CMD, RK in drugih organizacijah, kjer je bilo njegovo sodelovanje vedno plodonosno.

Pokojni je bil doma iz Logatca. Gimnazijo je študiral v Ljubljani, promoviran je bil pa leta 1893 na Dunaju. Prvo njegovo službeno mesto je bilo v Kranjski gori, leta 1903 se je pa preselil na Jesenice, kjer so ga kmalu vsi vzljubili in kjer je deloval do zadnjega. S svojo že pokojno soprogo Albino, ki mu je umrla lani, je imel samo enega sina, Franja, ki je zdaj vseučiliški profesor v Zagrebu. Coprav je bil dr. Kogoj star že 71 let, ni nihče pričakoval tako nenadne njegove smrti, saj je bil še čil in krepak.

Njegov pogreb bo jutri ob 17. iz mrtvaške veže splošne bolnice v Ljubljani na pokopališču k Sv. Križu, kjer bo položen v rodbinsko grobnico. Bodi neumorno delavcem možu ohranjen med nami najlepši spomin! Zalujocim svojcem naše iskreno sožalje!

ŠAH

Šahovska olimpijada v Stockholmu

V zaključnih partijah iz IV. kola je Italija izgubila proti Holandski 1:3, Jugoslavija proti Ameriki tudi 1:3, Škotska proti Poljski 0:4, dočim sta bili partiji Island: Danska in Madžarska: Argentina končani neodločeno 2:2. Ostale partije: Belgija: Norveška 2½:1½, Poljska: Litva 2½:1½, Holandska: Island 2½:1½, Latvija: Italija 2:2, Argentina: Amerika 1½:2, Madžarska: Finska 3:1, Jugoslavija: Belgija 3:1, Švedska: Poljska 1½:3½, Litva: Danska 3:1, Škotska: Holandska ½:3½, Island: Latvija 1½:2½, Italija: Estonka 1:3, Rumunija je bila črtana.

Stanje po VI. kolu: Poljska 19½, Češkoslovaška 17½ (2), Holandska 17, USA 16½, Madžarska 14, Estonka 13, Argentina in Finska 12½, Litva 11½, Danska 11, Latvija 10, Švedska 9½ (1) Island 9, Jugoslavija 8½, Belgija 8, Italija 7½, Anglija 7, Škotska 5½ in Norveška 4 (1). V daskem turnirju je premagala Vera Menšikova Harumovo. Olga Menšikova Norvežanko Melbye, Fischerjeva pa Poljakinja Hermannovo.

Včeraj je igrala Češkoslovaška proti Jugoslaviji in Madžarski.

Iz Trbovelj

— Novo strelišče v Trbovljah. Tukajšnja Savezna streljaška družina si je letos zgradila novo strelišče in strelsko lopo pod Kolkom (»Spitzberkom«) Posedanje strelišče in stavbo je porušil plaz. Da so voditelji strelske družine mogli urediti in zgraditi novo strelišče, so družini pomagala podjetja TPD, Dukič, Hauck in več poštvalnih strelcev. V nedeljo, dne 8. avgusta bo novo strelišče otvoreno. Po otvoritvi ob 14. bo ostro streljanje.

— Mladina na morje. Tukajšnji Rdeči križ je že opetovano dokazal, da je humanarna ustanova. Sedaj je izbral 47 bolehnih rečnih otrok ter jih bo te dni odposlal na svoje stroške na štedensko jelovanje v Trboveljski dom v Bakar na Jadranu.

Iz Litije

— Nov grob. Nenadoma je umrl uradni posestnik in gostilničar g. Avgust Vrhovec, znan pod domačim imenom »Klinovec Gustelj«. Po rodu je bil z Vač pa se je preselil v Gradec pri Litiji, kjer si je ustanovil trdno domačijo. Pokopali so ga na Vačah.

— Tekma koscev na Bregu. Društvo kmečkih fantov in deklet v Smartnem pri Litiji priredi 15. t. m. tekmo koscev. Prireditelj se prične s povorko, ki bo krenila iz Smartna skozi Litijo na Breg. Na Bregu bo zborovanje nato pa tekma koscev. Za zmagovalce bodo pripravili lepi dobroti.

— Škavtski svet. Drevi ob 20. uri se bo vršil sestanek staršev in prijateljev škavtov v taboru na Bregu. Prišle vsi. Povet in tabore igre.

Iz Škofje Loke

— Kapucinski šol podirajo. Med javnimi deli je prišel na vrsto tudi Kapucinski trg, obdan dosejati z izredno visokim, močnim zidom. Ta zid bodo podirali s čimer bo pridobila vsa sosesčina na zraku in razgledu. Kakor so obnovitvena dela zaželenja, pa obstoji hkrati bojazen, da bo namreč zgorovnica — stara Škofja Loka izgubila na svojem starinskem liou, ako se pri takih delih ne bo ravnalo zelo previdno, res večje in prizanesljivo. Pričakujemo, da bo Kapucinski trg, ki pomeni lep zgodovinski spomin preurejen tako, da ga ne bo kvaril kak krt.

SOKOL

— Zlet razviliškega sokolskega okrožja preložen. Dež, ki kar ni hotel ponehati, je onemogočil sokolsko prireditelje v Podnartu, 1. avgusta. Prireditelje je za nedoloten čas preložen. Ob tej priliki opozarjamo na 8. avgust! V Ljubnem ima Sokol veliko tombolo, 15. avgusta pa bo velik sokolski nastop na Javorniku — Koroška, Bela.

Veliko zaključno žrebanje

34. kola državne razredne loterije bo dnevno

od 17. avgusta do 13. septembra t. l.

Dobitki:

1	premija od Din	2.000.000.—
1	" " "	1.000.000.—
1	" " "	500.000.—
1	" " "	400.000.—
1	" " "	300.000.—
5	dobitkov po Din	200.000.—
10	" " "	100.000.—
10	" " "	80.000.—
10	" " "	60.000.—
15	" " "	50.000.—
15	" " "	40.000.—
15	" " "	30.000.—
20	" " "	20.000.—
200	" " "	10.000.—
250	" " "	8.000.—
300	" " "	6.000.—
400	" " "	5.000.—
500	" " "	3.000.—
1650	" " "	2.000.—
33600	" " "	1.000.—

skupaj 56 milijonov dinarjev

Cena srečk:

1/2 srečka	din 1000.—	1/2 srečke	din 500.—
1/4 srečke	din 250.—		

Strogo solidna, točna in diskretna postrežba!

Originalne srečke za to žrebanje razpošiljamo samo proti predhodnemu plačilu.

Glavna kolektura

Državne razredne loterije

A. REIN IN DRUG

ZAGREB

GAJEVA 6 ILICA 15

SPORT

— Tudi sušarka Viktorija je prispela. Dasi so se v Ljubljano pripeljali tudi člani sušarske Viktorije pod vodstvom g. Kranca. Ekipo tvorijo plavalci: Negovski, Ruzić, Kurtin, Polić in Buchoffer ter plavalčice Smolnikova, Candričeva, Krmpotičeva in Boršičeva. Zanimivo je, da Viktorija ne bo igrala waterpola.

Hermes — motosekčija. Kdor se želi v nedeljo 8. t. m. udeležiti izleta na Bled in Bohinj, nazaj grede pa v Ljubno, naj se zgleda v nedeljo ob 8. zjutraj v gostilni »Korčič, Celovška cesta, garaža Dosa, Tajnik«.

Radioprogram

Sobota, 7. avgusta.
12.00: Plošče se vrtilje v pravi direndaj. Bog ve kam hitijo kar brez vseh postal. — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče se vrtilje v pravi direndaj. Bog ve kam hitijo kar brez vseh postal. — 14.00: Vreme. — 15: Za delopust (igra radijski orkester). — 18.40: Pogovori e poslusi. — 19.00: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.40: Pregled sporeda. — 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Pratika za mesec avgust ali veliki erpanj. Besečno nastopl Miro Kuret, izvajajo člani radijske igralne družine. — 22.00: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radijski orkester. — Konec ob 23. uri.

Kugljata domača klapa!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklci, izjave beseda Din 1.— davek posebej
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezenje zaves, perla, ka monogramov, gumbice. Velika zaloga perla po 6.75 Din Ljubljana, Gosposvetska 12. d.

KLIŠEJE

JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NAJIP 23

perila, obleke, pumparice itd. nudi ceneno:

PRESKER
Sv. Petra c. št. 24

POUK

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPISNI POUK

v oddelku od pol 8. do 9. zvečer sprejemno še nekaj učencev. — Vpisovanje in pričetek pouka v ponedeljek ob pol 8. Učna ura samo 2 dinarja. CHRISTOFFOV UČNI ZAVOD, Domobranska cesta 15. 1932

STANOVANJA

PRITLICO STANOVANJE
Seotno z vsemi pritliklinami in kopalnico, oddam s 1. novembrom na Aleksandrovi cesti št. 10. 1935

FANIKA TRTNIK roj. Zajc

soproga posestnika

Pogreb drage pokojnice bo v soboto 7. avgusta ob 17. uri iz hiše žalosti, Predovičeva ulica 33, k Sv. Križu.

LJUBLJANA—MOSTE, dne 6. avgusta 1937.

Zalujoci:

MIHAEL — soprog, TEREZKA, ZOFLJA — sestr, JAKA, LOVRENC — brata in ostalo sorodstvo.

Ponoči v letalu nad Tihim oceanom

Konec dnevnika ruskega letalca Bajdukova o poletu iz Moskve čez severni tečaj v Ameriko

Čez Skalate gore

Ura kaže 24. Pričinja se torej 24. junij. Toda to je točno samo po Greenwichu, v resnici še ne bo tako kmalu jutro, kakor kaže ura, temveč temna noč. Letalo zdaj pa zdaj močno premetava in žalostno se guga na svojih dolgih krilih. Letimo po kompasu, kurs 130°. Višina še vedno 6.000 m. Kmalu bi morala biti tu obala. Beljakov piše, da je pošel klist. To je slabo. Nered bi se spustil na tla. Zdal nas ne ograža več led in rad bi letel, dokler se ne rešimo oblakov. Toda kaj pomagati, ko pa ni mogoče dolgo leteti brez kisla v višini 6.000 m. Čez uro sem se spustil na 4.000 m. Spodaj so postali oblaki rdečkasti, potem so se nekam naglo dvignili in začel sem med dve plasti. Spodnja, raztrgana plast, je ležala nad vodo. Skalate gore so torej za nami. Vendarle smo se prebili do Tihiga oceana, čeprav smo morali žrtvovati za to štiri ure poleta.

Noč nad Tihim oceanom

Valerij je kadil pipo, ki mu jo je podaril letalec Stepančenko. Letel je neprestano nad obalo. Spodnja plast oblakov se je počasi dvigala in letalo je ležalo počasi v večernem mraku in žrelo nazobčanih predpadov in oblakov.

Jegor, vstani, vstani!

Ta klic slišim v spanju in na sebi čutim krepko roko Čkalova. Ves zaspan planem pokonci. V kabini gori luč in dolgo ne morem razumeti, kje sem. Že davno nisem ponoči letal. Ura kaže 6.30, toda noči se. Svet je zelo čudno ustvarjen... Zamejnati moram Čkalova.

Pojdi, glej, oblaki se kupičijo, — je dejal Valerij in mi odstopil svoje mesto. — Tri sto vrstov! Že zopet polet na slepo. Zopet oblaki in povrhu še ponoči in nad oceanom!

Pojčam razsvetljava vseh aparatov. Zunan je 7° pod ničlo. Višina 4.000 m. To ni slabo. Sonce se je povsem skril. Kamor seže oko, povsod je tema. Za strica naključje prižgem luči in žarnice pri vodomeru giroskope priključim na motor.

Ob 6.30 se je letalo neopazno zarežalo v oblake, začel se je polet na slepo. Počasi sem jemal višino. Zdal pa zdaj sem pomolil roko skozi okence in čutil boede udarce ledenih zrn. Nič boljšega si ni mogče želeli.

Prekontroliral sem stanje bencina in ugasnil luč v svoji kabini. Fantastično krasno so začarali fosforescirajoči kazalniki aparatov. Zde se kakor da so živi, tako hitro in točno beležijo vse, kar se godi v letalu in na njem. Mine napeta ura. Ledena zrnca padajo nevidno skozi odprta okence kabine ter prijetno hlade obraz in roke. Temperatura v višini 4500 m znaša 20 stopinj pod ničlo. Toda napetost poleta na slepo me je močno segrela in toplo mi je. Odpremi si suknjič. Takoj mi postane prijetnejše. Grlo se mi je izsušilo in rad bi pil. Valerij ni našel vode, ponudil mi je ledu. No, pa naj bo, daj sem, bom pa cuzal. Toda en kosček ne zadostuje, da bi si ugasil žejo. In hitro ga dobim še en kosček. Letalo leti mirno in pilotiranje zahteva le malo telesne napetosti. Zaviti smo v dvojno škatico. Ena so gosti oblaki z babjim pšonom, druga je pa dolga južna noč. Skupaj nas povsem odrežeta od sveta. Tako žalostno je.

Luč, pritrjena na sprednjem pokrovu motorja, zaliva z motno svetlobo okno in propeler. Zato se vidi spredaj v megleni kaši nekakšen ogromen spekter, podoban zarji. Nikoli ga ne bomo dohiteli. Ugasnem luč. Tolažilna zarja je tonila in na pročelnem steklu sprednje kabine se je prikazal liki v zraku zadnji del letala. Obrnem se in vidim zaspan obraz. Čkalov in Beljakov spita, razsvetljena z mnogimi žarnicami. V kabini je kakor po bitki v strelskih jarkih — nered. V samoti otrpne vse telo. Toda kaj bi mi mogla fant pomagati? Nič, vendar je prijetnejše, če vidš, da živita, se gibljeta in smejljata. Kdo ve, morda se ne počutita dobro?

Toda letalo se je jelo močno gugati, pozabil sem na vse in ves sem se posvetil skrbnemu pilotiranju. Čez poldrugo uro slepega poleta se je prvič motno zasvetila na desni strani luna. To je znatno pripomoglo k orientaciji. Pogled sem motor in kmalu sem se zarežal v novo vrzel med

oblaki. Oblaki zgoraj niso bili posebno debeli, pač na močno nazobčani. Motorju je znova odleglo in predel je liki maček, ki ga čehljajo za ušesom. Tako je izražal svoje zadovoljstvo s podatki vseh aparatov. Za hip sem prižgal luč. Da, olje se je segrelo na 80 stopinj, tlak je visok, bencin je v redu. In veselim se tega neumornega delovanja motorja.

Temperatura je padla na 20 stopinj pod ničlo. Letalo se silno guga, toda v splošnem razpoloženje ni slabo. Pod nami je sicer še morje, toda zakaj bi se ga bal tudi v letalu, ko pa motor brezhibno deluje kakor vedno. Sasa je dobil zvezo z Anchorage, pa se ne more spoznati v tem, kar je sprejel. Gotovo oddajajo v angleščini in mi se v tem nikakor ne spoznamo.

Nad Ameriko

Letimo 60 ur, Beljakov je izkopal vse, kar smo imeli o Ameriki, naravnal je radio na Seattle. Izpremenim smer po njem. Čudno je to, magnetični kompas kaže 200 stopinj, radijski kompas pa kaže nekaj povsem drugega. Vse je jasno. Preleteli smo Seattle in oddajujemo se od njega proti obali. Počakati moramo, da se oglasi portlandski svetilnik. Sasa je ves čas nervozen. Končno so dolgo pričakovani pozivi PD (Portland) prijetno pobozali kramarjev sluh in Beljakov je takoj zabeležil: »Čuj, Portland, a polet v pasu čr A-N.« Nataknil sem slušalko, pa ničesar ne razumem. Nekdo hitro in enolično mrmra nekaj v angleščini. Zakolnem. Toda to so pozivni signali. Točka, črtica, tri točke. Svetilnik! Slišim dobro in skušam usmeriti letalo v

neutralen nas. Sicer smo pa v tej poldrugi uri obvladali tehniko ameriških svetilnikov za letalce in zdaj varno letimo po signalih. Gledam na zemljevid. Sodeč po času bi moral biti kmalu tu Portland. Pred njim je dolina reke z nizkimi gorami. Moramo se spustiti doli, da se stopi vse led na letalu. Zadržim plin in letim doli, ne da bi izgubil iz vida svetilnik. Letim v pasu črke N. Letalo se je močno olajšalo in le nerado pada, čeprav doseže z dodatkom plina 200 km. Iz višine 1000 m se je pokazala zemlja. To je sijajno. Amerika je že pod nami. Ura kaže 15. 20. junija imamo, torej visimo v zraku že 62 ur. Rdečkasti ANT-25 se guga v dežju po dolgi in nevarni poti. Kaj je to? V posodi za bencin pada gladina? Oho, kaj nam bodo zares že kmalu pošle pogonske sile. Kar verjeti nečemo, da se bomo morali spustiti na tla. Toda navadna aritmetika nam kaže, da bodo pogonske snovi po računih kmalu pri kraju.

Sporočila to Čkalovu in Beljakovu. Ne verjameva in oba hočeta še načrpati bencina iz centralnih posod. Toda črpalka sploh ne potegne. Pod nami je mesto. Sklenemo vrniti se k Portlandu kot najbližjemu kultiviranemu ameriškem letališču. Smer točno proti severu. In znova isti signali svetilnika. Letimo nizko. Iščem polje, kamor bi se spustil. Tu sta dva mostova. Desno ob reki se vleče zelen pas. Za naše letalo je to nekoliko premalo. Letim nizko nad letališčem in hangarji. Tu ni nobenih znamenj. Letališče je ozko. Po eni strani se vije reka Columbia, z dveh drugih strani obdaja letališče visok železniški nasp in samo tretja stran je povsem odprta. Nagmem letalo in rdeče krlo se približa zemlji. Letalo drsi mimo kron dreves. Ljuber meter ali dva nad njimi. Pod nami se leskeče močvirje. Motor sem izključil in letalo, rešeno več ton pogonskih snovi, zdaj plava nad zemljo. Kar začenja strmo padati. Čkalov sedi zadaj in je nervozen. Toda naj se nikar ne razburja. Lani sem tudi sedel zadaj in bil sem nervozen.

Pogledala mi je naravnost v oči — me razumeš? Na vse, samo da bi najina ljubezen ne ugasnila. Te besede je izgovorila vsa v ognju. V tem edinstvenem srcu sta se mešala v čudno zmes slovanški mistizem in neukrotljiva strast otroka Kavkaza. Robert je znova našel v svoji nežni in vročinski prijatelji tisto dekle, ki so mu njeni cilji naganjali precej strahu.

Torej ti si bil ljubosumen na mojega moža? — Je vprašala posmešljivo. — O, če bi ga bil poznal... Bašički nesrečanec, zavajal in povrhu še pijanec. V njegovo naročje me je vrgla carica kot otkupnino. Bila sem mu menjšina denar in služila naj bi bila za jamstvo bašičkemu plemstvu, na svoj način zelo trmastemu. Baron Dinamid je bil posrečen vzorec tega plemstva. Nisem mu prikrivala, da sicer sprejemam njegovo ime, da mu pa ne izročam svojega telesa in da hočem ostati gospodinja svoje osebe. Na ves glas se je zasmejal, rekoč: — Vse se bo uredilo! Na večer najine svatbe je bil pijan in skušal je vdreti v mojo spalnico. Slišila sem to in zato sem se zaklenila. Nisem pa računala z njegovo močjo. Zaletel se je z ramo v vrata in jih dvignil s tečajev. Tako je prišel v mojo spalnico in jel mi je vsajevati svojo ljubezen. Toda takoj je zopet odšel rjoveč ko jelen, s sledovi knute na okrvavljenem obrazu. Oj tistega dne je spal Štefan pred mojimi vrati. Baron se je pritožil. Kmalu sem bila opozorje-

— Poženi motor! — zakliče Valerij in

res vidim, da se moram nekoliko dvigniti, sicer pademo na razorano polje. Motor je znova utihnil in letalo se lahko spušta na tla. Pritegnem nižnjo krmilo, kolesa so se že dotaknila zemlje, drsimo po mokrem letališču. Ustavim motor. Čutim rahel akok. Čez letališče se vleče pot in končno smo sedli na ameriška tla. Letalo počasi zaključuje svoj tek. Propelerji se po vztrajnosti še enčajo. Vključim znova magnet in motor je zabrnel z znanim glasom. Prih. Od nekod so prihiti vojak. Čkalov je skočil iz letala in sporazumeva se o nečem z ameriškim vojakom s pomočjo kretenj. Hite nam naproti tudi civilisti.

Rdeča ptica ANT-25 privabi mnogo občinstva. Na bližnji cesti se je nabralo že mnogo avtomobilov. Ustavim motor, odprem strešico pilotatke kabine, čutim, da je sopolno in deščeno. Po desetih urah pilotiranja sem nekoliko utrujen in rad bi kadil. Brž na tla. Sasa je jel še v zraku nemoteno spravljati v rod letalo. In niti klic Čkalova ga ni mogel zmotiti pri delu. Še zdaj počasi popravlja. Meče ven obveze, papir popravlja zemljevide in dnevnike. Pustil sem ga pri tem delu in skočil na tla. Tako smo torej dosegli resnično zemljo. Noge jo trdno čutijo in zdaj mi je jasno, da je naša naloga izpolnjena. Preleteli smo 8868 km iz Moskve v Ameriko čez severni tečaj. Otvorili smo novo pot, ki veže dva dela sveta preko nedostopne Arktide.

Botanična naloga

Učitelj palje otroke po javnih nasadih in se ustavi pred velikim drevesom kosatih vej. Njegovo botanično znanje je sicer na šibkih nogah, vendar po noče zamuditi prilike, da bi ne dal otrokom nalogo:

— Pogledjte, tu pred vami stoji lep brest, — jim pravi in začne razlagati posebnosti tega drevesa. Svojo razlago zaključí e pripombo, koliko ljudi je že počivalo v senci košatega bresta. Končno pa vpraša otroke: Kaj neki bi dejal ta stari brest, če bi mogel govoriti?

Nesrečno naključje je hotelo, da je prišel ta čas mimo kmet in ko je slišal učiteljevo vprašanje, je brž odgovoril: Če bi mogel vsi stari brest govoriti, bi vam dejal: Gospod, jaz sem hrošč!

Češčenje mrtvih lutk

Na Japonskem slave vsako leto umrle, odnosno razbite lutke. V Tokiju je bila oni dan žalna služba božja v počastitev spomina »duše« 12.000 lani umrlih punčk. Koški razbitih lutk so ležali na dolgih mizah v bolnici, kjer zdravijo bolne lutke. Budhistični svečenik je molil in daroval službo božjo, otroci so pa prepevali ganljivo pesem za večni mir in pokoj duš umrlih lutk.

Po budhistični veri imajo namreč tudi stvari žive duše, zmogne lastnega življenja in izpopolnjevanja. Nam se zdi češčenje mrtvih lutk smešno, ker nas naša vera uči, da ima dušo samo človek, živali pa ne, da o stvareh sploh ne govorimo. Budhisti so pa glede duše širokogrudnejši.

Čikov, Čankajškovo rojstno mesto

Kitajsko mestece Čikov, ležeče med griči province Čekiang, je postalo zadnje čase središče splošnega zanimanja. V tem mestecu, oddaljenem 300 km južno od Sanghaja in ležečem blizu zgodovinskega pristanišča Ningpo, preživi vsako leto nekaj mesecev vrhovni poveljnik kitajske vojske maršal Čankajšek. Tu je bil maršal tudi rojen. Sredi zelenih bambusovih gajev stoji skriven kitajski hram in samostani zakrivljenih streh. Lepe ceste vodijo na vrh gričev in k bistrim potokom, izmed katerih je dalo največje mestecu ime, Čikov pomeni v kitajščini ustje gorske rečice.

V tej mirni, slikoviti pokrajini ima maršal Čankajšek dva sedeža, večjo dvonadstropno kitajsko vilo ob slikovitem jezeru in manjši bungalov ob vznožju gore Sitou. Ta kraj ljubi Čankajšek ne samo kot kraj počitka, temveč tudi kot spomin na svojo mater, ki jo je naravnost oboževal. Zato je tudi dal postaviti bungalov blizu njegove groba in eno sobo v njem je posvetil svoji materi. V rojstnem mestecu je dal zgraditi krasno gospodarsko šolo, ki jo je kot moderen učni zavod vzor mnogim velikim kitajskim mestom. V Čikovu morajo vsi otroci hoditi v šolo, kar je na Kitajskem izjema. Da bi bil mogoče obvezen šolski pouk, je maršal Čankajšek ustanovil z lastnim denarjem poseben fond, iz katerega dobivajo podporo stari siromašnih otrok, ker bi sicer otrok sploh ne pošiljali v šolo. Razen tega je dal Čankajšek svojemu rojstnemu kraju mnogo denarja za zgraditev dobrih cest in za razne higijenske naprave. Zato je Čikov zdaj najlepše urejeno mestece na Kitajskem.

DRUGA ETAPA

— Gospod krmar, kdo pa sta ta dva mlada pusteža tam v kotu? — To sta novoporočenca na ženitovanjskem potovanju. — To ni mogoče, saj vendar vidite, da se drug za drugega sploh ne zmenita. — Seveda ne, ker se že vračata z ženitovanjskega potovanja.

Iz Maribora

— Prijavilo stanovanja Mariborskemu tednu. Z ozirom na velik dotok tujcev, ki prihajajo na VI. Mariborski teden, prosí uprava Mariborskega tedna vse one, ki imajo proste sobe ali prenočišča, da to nemudoma javijo stanovalskemu uradu Mariborskega tedna na razstavišču ali na glavnem kolodvoru v Mariboru.

— Šahovski turnir. V okviru VI. Mariborskega tedna so se oddčili mariborski šahovski klubi odigrati medklubski turnir. Prvo srečanje je bilo v sredo zvečer pri Povodniku, SK Zeleničar in SK Slavija sta igrala na osemih deskah in so zmagali šahisti SK Zeleničarja z rezultatom 5½ : 2½. Istega večera je bilo odigranih tudi osem partij med UJNŽB in Mariborskim šahovskim klubom. Zmagal je MŠK z rezultatom 6 : 1. Prihodnje srečanje bo v nedeljo ob 9. uri dopoldne na prostoru Mariborskega tedna.

— Počitniški pedagoški tečaj. Pedagoška centrala v Mariboru priredi v času od 16. do 21. avgusta počitniški pedagoški tečaj. Predavanja bodo v slavnostni dvorani državne učiteljske šole v Mariboru. Po vsakem predavanju bodo diskusije. Prijava in vpisnina za tečaj znaša 20 din. Želje glede stanovanja in prehrane je javiti Pedagoški centrali v Mariboru na dir. učiteljski šoli.

— Zla uroda je preganja. V torek popoldne je postala posestnica Elizabeta Gungl od Sv. Trojice v Slovenskih goricah na prostoru Mariborskega tedna žrtvo žeparja, ki ji je odnesel ves denar. Reva je morala nato peš domov, kamor je prišla šele pozno ponoči. Toda kako se je prestrašila, ko je našla namestu hiše in lepo urejenega gospodarskega poslopja — pogorišče. Med njeno odsotnostjo je doma izbruhnil požar, ki je posestnici vse uničil. Najprej odredena, nato pogorela. Pač zla usoda!

— Staro je povozil. Včeraj popoldne je neznan kolestar na Glavnem trgu povozil 75letno Marijo Gily iz Krekove ulice. Starica je padla na čelo in zadobila zvečajočo rano. Poklicani reševalci so poskušali preprečiti v bolnico, kolestar je pobegnil ter ga išče policija.

— Nevaren padec po stopnicah. Ko se je 39letnjak natakral Anton Prois snoči vračal domov v Vojasniško ulico 10, je po nesrečnem naključju padel po strmih stopnicah in obležal v mlaki krvi. Službojoči stražnik, ki je slišal ječanje ponesrečenca, je o dogodku obvestil reševalno postajo, ki je Proisa prepeljala v bolnico. Prois je pri padcu zlomil obe roki v zapustju in si prebil lobanjo nad desnim očesom.

— Dinamitna patrona razmesarila dečku roko. V nekem kamnolomu v Cinkatu na Pohorju je našel 14letni deček v sin Ivan Lamprecht dinamitno patrono. Deček jo je odnesel domov in se z njo igral. Ko je Ivan udaril s palico po patroni, je ta eksplodirala in odrgala mu je dva prsta na levi roki. Deček se zdravi v mariborski bolnici.

— Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo bo zaključeno sredi avgusta. Opozorjamo vse delodajalce, da vpišejo svoje učence in učenke še ta mesec. Vpisovanje se vrši na mestnem magistratu. Pouk se prične s 1. septembrom.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

— Kako sem mogla vedeti? Vse moje domneve in vsa ugibanja... Tudi to mi je prišlo na misel, toda to misel sem zavrgla iz dveh razlogov.

— Iz katerih?

— Tvoj oče in moja uboga mati... Toda ti veš to prav tako dobro, kakor jaz. Nastopal je tako samozavestno, kazal se je tako bogatega.

— Saj je tudi bil bogat, — je dejal Robert otožno. — Ko je pa nehal biti, se je ubil.

— Ubil?

Zamišljeno je povnela glavo.

— Čudno, tudi to sem čutila. Prizadevala sem si samo pojasniti ta nerazumljivi občutek, toda mati me je zagotavljala, da to ni mogoče.

Privila je Roberta k sebi.

— Ti me nisi nikoli ljubil tako, kakor ljubim jaz tebe. Ne, nikar se ne brani. Kaj bi mi bilo ležeče na tem, da si bil siromašen, če bi bila de-
— lila s teboj siromaštvo? Ljubiti si me kakor Francoz. Jaz sem pa Čerkasica. Mi razumemo ljubezen drugače. Jaz, jaz sem bila pripravljena na vse —

57

pogledala mi je naravnost v oči — me razumeš? Na vse, samo da bi najina ljubezen ne ugasnila.

Te besede je izgovorila vsa v ognju. V tem edinstvenem srcu sta se mešala v čudno zmes slovanški mistizem in neukrotljiva strast otroka Kavkaza. Robert je znova našel v svoji nežni in vročinski prijatelji tisto dekle, ki so mu njeni cilji naganjali precej strahu.

— Torej ti si bil ljubosumen na mojega moža?

— Je vprašala posmešljivo. — O, če bi ga bil poznal... Bašički nesrečanec, zavajal in povrhu še pijanec. V njegovo naročje me je vrgla carica kot otkupnino. Bila sem mu menjšina denar in služila naj bi bila za jamstvo bašičkemu plemstvu, na svoj način zelo trmastemu.

Baron Dinamid je bil posrečen vzorec tega plemstva. Nisem mu prikrivala, da sicer sprejemam njegovo ime, da mu pa ne izročam svojega telesa in da hočem ostati gospodinja svoje osebe. Na ves glas se je zasmejal, rekoč: — Vse se bo uredilo!

Na večer najine svatbe je bil pijan in skušal je vdreti v mojo spalnico.

Slišila sem to in zato sem se zaklenila. Nisem pa računala z njegovo močjo. Zaletel se je z ramo v vrata in jih dvignil s tečajev. Tako je prišel v mojo spalnico in jel mi je vsajevati svojo ljubezen. Toda takoj je zopet odšel rjoveč ko jelen, s sledovi knute na okrvavljenem obrazu. Oj tistega dne je spal Štefan pred mojimi vrati. Baron se je pritožil. Kmalu sem bila opozorje-

na, da bom po posebni milosti deležna blagoslova čudotvorca Rasputina. Ne vem, ali so morda mislili, da bodo tako izgnali iz mene hudiča, toda poznala sem po pripovedovanju te obrede in odločno sem se jim uprla.

Za druge bi to pomenilo nemilost in izgnanstvo, toda moj oče je bil priljubljen na dvoru in to je zahtevalo ozire. Čeprav sem se izkazala tako ne-
vredno, je prišel carski pop k meni.

Prišla sem iz Francije, kjer sem bila dovršila svoje študije kakor sam veš. Lahko sem presojala, kaj je delilo vseh režim, pri vseh napakah tako liberalen, od absolutne avtoritacije, ki je težila Rusijo hili strašna mora. Ko me je hotel hinavski pop poljubiti na usta, kakor je bil običaj, sem z gnusom odskočila. Perfidno se je zarežal in me prisilil, da sem se sklonila pred njegovim blagoslovom.

Imel je čudne žoitne zenice. Njihov uporni pogled je vzbujal zadrego in zbegnanost. Njegove mesnate ustnice sredi zanemarnjenih brkov, so imele v sebi nekaj ostudnega. Njegove besede sem dojemala kakor iz velike daljave. Poslušala sem jih, ne da bi jih razumela. Polagoma se me je polahčala nepremagljiva zasplost.

Nisem se zavedla, dokler nisem začutila njegove roke na svojih nedrih... Izgrela sem se mu iz objema in segla po knuti na steni, ki sem jo imela vedno pripravljeno. Nastavil mi je svoj križec, visel na veržici okrog njegovega vratu.

— Marš ven! — sem kriknila.

On mi je pa neprestano molel pod nos svoj križec. Ko je bil že na pragu, je zaklical škodoželjno nasmejan:

— Uporno bitje, uporna zakonska žena in uporna grešnica. Kakšen demon prebiva v vas? Ali bi se spozabili tudi do bogoskrunstva?

— Kaj ste upali doseči?

— Vas spreobrniti, nesrečna hči!

— Ljubša so mi povelja!

— Čujte torej povelja Njega Veličanstva: Bodiš da postanete poslušna zakonska žena in v tem primeru vam bo vse odpuščeno...

Kot prebrisan diplomat je čakal na uspeh svojih besed, predno je izgovoril grožnje. Nisem mu odgovorila.

... ali pa, — je zaključil, — nekaj mesecev, morda tudi nekaj let v samostanu, da preženemo iz vašega telesa demona upornosti.

Samostan! Vedeti morate, kaj so bili samostani pri nas. Dosmrtno ječe v vsej grozoti.

Neprijetni gost me je zapustil pred tem ultimatom. Ko me je rešil svojega pogleda, je znova zakipela v meni upornost. Ne udam se, borila se bom!

Moram ti povedati, da so takrat med intelektualci krožile nove ideje. Tisti, ki so jih nazivali nihilisti, ker so trdili, da je treba porušiti vse staro, predno se začne graditi novo, so jeli izpodkopavati poguben Rasputinov vpliv. Tudi v najvišjih krogih so našli privržence. Tako tudi, če bilo breme, s katerim je tiščala starčeva kamarila vase k tlem.